

מיוחד רק לאנשים

זה השער לד' צדיקים יבואו בו

לימוד פרקי אבות פרק ג' משנה י"ד

והתעוררות

בענין מצות פריה ורביה

שב"ק פרשת אחרי קדושים שנת ה'תש"ע

על ידי

כ"ק מרן הגה"צ שליט"א

יו"ל ע"י

מערכת נחלי בינה סערדאהעלי

ובעת יוצא לאור מחדש עם כמה הוספות, וש"ת חדשות

ממופה"ד הגר"ח קניבסקי שליט"א

ואמר שזכות גדולה להפיץ קונטרס זו ברבים

ע"י וועד בני תורה – פה ארצינו הק' שנת תשע"א לפ"ק

הוצאה רביעית חודש אייר ה'תשע"א

להשיג הקונטרס
יכולין לפנות לוועד בני תורה המו"ל פה ארה"ק
ת.ד. 71022 ירושלים

ובארה"ב בבארא פארק

אצל מערכת נחלי בינה סערדאהעלי

1513 44th Street Brooklyn, NY 11219

347.782.7880

וויליאמסבורג

646.345.7637

מאנסי

914.458.2832

בעזה"י כסליו תשע"א

קונטרס "התעוררות בענין מצות פריה ורביה" היה לפני אאמו"ר מרן הגאון שליט"א ועיין בחלקו והוטב בעיניו מאד, ואמר לי לכתוב שזכות גדולה להפיצו ברבים להתריע על האיסור הגמור שבכל הזרעה מלאכותית אפי' מבעל לאשתו בימי טהרה, וכבר הורה כן מרן בעל הקהלות יעקב זללה"ה וכבר נודע שכן היתה הוראת מרן החזו"א זללה"ה. עוד אמר לי להוסיף שנשתרבבו בענין זה דברים בספר דרך שיחה חלק ב' עמוד שצ"ב וכבר הורה לתקנו ועתה שמפיצים זאת שנית בקשת אאמו"ר הגאון שליט"א ממי שיש לו הספר הנ"ל בין לעצמו בביתו ובין לצורך ממכר ימחוק ויתקן שם דהוא איסור גמור. כל האמור לעיל נכתב ע"פ אאמו"ר הגאון שליט"א והיה למראה עיניו והורנו לכתוב ולחתום יצחק שאול בן מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א

דברי מבוא מהמוציאים לאור באה"ק

א. הארה נפלאה בדעת קדשו דמרן החפץ חיים

ב. דבר אל הקורא

הארה נפלאה

הדברים האמורים להלן - בדעת קדשו דמרן החפץ חיים - הובאו לפני גאוני הדור שליט"א הגר"ח קנייבסקי והגר"ש אויערבאך ואמרו דמסתברים הדברים.

הנה, ספר "שם עולם" חיברו מרן החפץ חיים להביא תיקון ורפואה לצער הנורא של חשוכי בנים ונתחבר הספר על יסוד הפסוק "ונתתי להם בביתי וגו' שם עולם אתן לו אשר לא יכרת" ונעתיק ממה שכתב בתוך דבריו הקדושים בהקדמתו שם, וזה לשון קדשו:

ואמר לנפשי הצרי אין בגלעד אם רופא אין שם הלא התורה נקראת עצה ותושיה וכמו שאמר הכתוב לי עצה ותושיה וגו' שהיא נותנת עצה לכל באי עולם איך יתנהגו מספר ימי חייהם ועי"ז יאר שמים וזכרם נצח וגם יזכו לחזות בנועם ה' ולהיות צרור בצרור החיים ובודאי יש עצה גם לאנשים כאלו. והנה כאשר נחפש בתורתנו הקדושה נמצא שהיתה נבואה מיוחדת מהש"י לתקן נדכאי לב אלו והוא מה שאמר ישעיה הנביא (קאפיטל נ"ה) ואל יאמר הסרים הן אני עין יבש כי כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו את שבתותי ובחרו באשר חפצתי ומחזיקים בבריתי ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם טוב מבנים ומבנות שם עולם אתן לו אשר לא יכרת, הרי מצינו בפירוש עצת ה' לאנשים כאלו ומי הוא שיודע יותר תיקוני הנפש ונצחיותו וטובתו וזכרן יותר מאלוהי הרוחות לכל בשר שהוא יצרן ובראן והוא צווה ואומר שכאשר יקיים אלו השלשה דברים אז אתן לו שם עולם אשר לא יכרת ויהיה לו יד ושם בבית ה' ובחומותיו שהוא ענין נורא ונשגב מאד וכו' ורק בזו העצה צריך להתדבק כל ימי חייו וכו' עכ"ל קדשו. ועי' גם בלשונו בהגה' על פרק ב' באהבת חסד וז"ל ומן התימה על האנשים שמחפשינן סגולות שיוולדו להם בנים ומוציאין על הסגולות כמה וכמה ר"כ ויש שמוציאין למאות ולאלפים כל אחד לפי עשרו יותר

טוב שיעשו סגולה הנמצאת בחז"ל היינו שיתעסקו תמיד במדת הצדקה וכו' וכו' ואפילו אם ח"ו נסגר הדלת עליו מן השמים בענין זה [היינו שכלה כל ימיו ולא היה לו בנים דאל"ה אין שום ראייה דיש תפלה שהוא נענה תיכף ויש תפלה שהוא נענה אחר כמה שנים כמו שאחז"ל] עכ"פ מצוותיו שעשה לא יאבדו וכו' משא"כ אם מוציא מעותיו לטמיון על סגולות חיצונות שלא יועילו ולא יצליחו הוא מכלה כוחותיו לריק והמשכיל יתן כ"ז אל לבו וכו' ועיין (גדה ע"א) שאמרו שם ע"ז שיתפלל למי שהבנים שלו וכו' עכ"ל.

יש לעורר ולהתבונן על כך דבכל ספר הקדוש שם עולם מתחילתו ועד סופו לא נזכר מאיזה נדון לגבי הליכה לרופאים ויש מקומות שהדבר בולט וניכר במיוחד כמו במה שהובא מקודם, כשמדבר החפץ חיים על אלו המחפשים סגולות ומוציאים על זה למאות ואלפים ומכילים כוחותם לריק ובכל זאת לא הוזכר בדבריו שמץ מרופאים ורפואות אע"פ שהדעת נותנת שאלו שמדבר עליהם הח"ח בתוך דבריו שם על שאין שום ראייה שלא יוושעו עוד וכי יש תפלה שנענה לאחר זמן וכו' וכו' הרי הן אלו שישועתן איננה ניסית בהחלט דחח"ח לא מדבר כאן על ניסים נגד הטבע, אלא להיפך, על שלא להתנאש מישועת השם דמה שעברו שנים הרבה זה אין בכך שום ראייה לריעותא שמא תתקבל תפלתם לפקדם אחר הרבה שנים ולהדיא שאין מדובר כאן על ניסים, ואנשים כאלו ודאי שישאלו מיד אם לנסות ועד כמה לנסות ברופאים ורפואות, וגם אם ניסו ולא עלתה האם לחזור שוב ושוב ולנסות, וגם בכללות הדבר עד כמה הוא חובת ההשתדלות בזאת, והחפץ חיים הרי חיבר כאן חיבור מיוחד עבורן ולא מתייחס לכל זאת בשום מילה הרי זה מלמד משהו, שהרי יש כאן עכ"פ איזו מידה כל שהיא של התנתקות והתעלמות מכוונת מרופאים ורפואות בנושא זה, וכמו שסיים במאמר חז"ל יתפלל למי שהבנים שלו. הדבר מעורר מאד וצריך להביא לידי לימוד ולידי מעשה. לקוצר עניות דעתנו כמה שחיפשנו לא מצאנו גם בכל ספרי ומכתבי החפץ חיים שבכמה מקומות שמוזכר בהן ענין זה של חשוכי בנים ר"ל, ובשום מקום לא נמצא איזה זכר לדרישה ברופאים.

עוד הצענו בהנ"ל אולי מה שלא הזכיר החפץ חיים ענין רופאים ורפואות כלפי צער הנורא בחשוכי בנים רח"ל, מפני דרכיהם המגונות של הרופאים בהתערבות בדרכי הבורא יתברך שמו עם עסק המפוקפק הלזה של הזרעה מלאכותית וכל כיוצ"ב, אשר בכל זה הוחל כבר בדורו של החפץ חיים כמבואר בתשובת דברי מלכיאל ותשובת מהרש"ם

משנות התר"ס, ואמר רבנו מופה"ד הגר"ח קנייבסקי שליט"א דבאמת יכול להיות כן, אבל אין צריך לכל זאת דבאמת אין שום קושיא ולא היה מקום להח"ח להזכיר כלל רופאים ורפואות, דענין הזה של פקידה היא כפשוטו ביד ה' ממש ועל האדם מוטל אך ורק תפילה ותפילה.

וכאן המקום להביא מה שהרבה פעמים אמר הגר"ח בכל מיני אופנים של שואלים על ענין חובת השתדלות בטיפול שעיקרו התערבות הורמינלית במערכת הביוץ של האשה בין ע"י כדורים ובין ע"י זריקות, ואמר הגר"ח דאין ספק שאין בזה שום חיוב, ובאמת אדרבא, כל מה שמותר בכלל לעסוק בכך רק מפני שכבר נהגו.

הגאון הצדיק המופלא בעל "משמר הלוי" זצ"ל אמר גם כן דנראין הדברים שנתבארו להבין מדעת קדשו דמרן החפץ חיים, והיה לו **קורת רוח מרובה מההארה נפלאה זו**.

הגאון הנ"ל הביע את **חרדת נפשו** מהשינוי בדרך כל הארץ בכל אופניה אשר משנה ח"ו **ומזעזע כל צורת היוחסין** רחמנא ליצלן.

דבר אל הקורא

הקונטרס אשר לפניכם נכתב על פי דרשת הגאון הגדול מגדולי הפוסקים בארה"ב כקש"ת מוה"ר חיים יהודה כ"ץ גאב"ד סערדאהעלי שליט"א מברא-פארק, ולאחר שהוגה מפי הרב שליט"א נתפרסם והופץ לרבים, וכעת מובא ומוגש לפני ציבור בני התורה בארץ ישראל.

קונטרס זה בא לתת ביטוי לקול זעקה על עוול הקורה בתוכנו, כידוע דישנם היום רבים רבים המצפים להיפקד בזש"ק כאשר כבר עברו כשנה או שנתיים ויותר מנישואיהם, ולפי טבע הענין סובל כל יחיד בבדידות לעצמו, כידוע דקשה מאד למצוא חבר נאמן שאפשר להשיח לו על דאגה זו, ומתוך הסבל והבדידות נחפז להזדקק לעצת עסקנים רפואיים, אך עסקנים אלו רובם אינם בני תורה, וחלקם כעמי הארץ ממש, ומהם המסיתים להזדרז מאד ולהשיג הישועה בדרך של דחיקת השעה, לעומת דרך התורה המלמדת להתחזק דווקא בסבלנות ובטחון ולהרבות בתפילה, כדרך אבותינו ואמותינו הקדושים, לעומת זאת מזרזים להיפך הגמור, להמיר דרך כל הארץ בדרך מלאכותית מזוהזת שהעיקר בה להגיע לתוצאה מוחשית גשמית - "לחבוק בן" - אשר הוא אמנם לשון הנביא בהבטחת אלישע הנביא להשונמית "למועד הזה כעת חיה את חובקת בן" (מלכים ב' ד' ט"ז) אבל כמה רחוק הוא התוכן הפנימי והכונה המהותית שעליה מדבר שם הנביא, ושעליה מדובר בכל מקום בתורה כשהוזכר ענין תקוות הבנים, כמה רחוקה דרך התורה הצרופה, מדרכי הנכרים בדור שפל, שעשו מכל הענין חולין גמורים, בבזיון, וביחס עלוב, של **הפריות מבחנה כתעשיית גידול בעלמא**. ללא הערך העילאי שטבעו לנו חכמים בברכה **"והתקין לו ממנו בנין עדי עד"** שהוא כהמשך להמטבע ד"א **אשר ברא את האדם בצלמו בצלם דמות תבניתו**.

וכ"ק הרב הגאב"ד שליט"א **בכה תורתו החליט** כי לאור כל זאת ההכרח להוציא הדברים לאור, והסכים לפרסמן כעת גם כאן בארץ ישראל, **ובהסכמתו וחפצו** דרבנו מופה"ד הגר"ח קנייבסקי שליט"א.

ודברי הרב שנאמרו במלא סערת רגשתן ויצאו בקדושה מפה המתגבר בתורה ומלב מלא אהבת ישראל, עשו רושם אדיר ומעת אשר נתפרסמו

ונדפסו [בשלהי קייטא דתש"ע] פעלו פעולתן וניכרין כבר הפירות בהתקוממות רגש הפנימי של אלפי ישראל הזועק זעקת קדושת ישראל ואומר לא עוד!

* * *

והנה, זה כמה חדשים שריבוי הפירצות בענין זה כבר הביא להתעוררות מרובה גם פה בארץ ישראל [ולא ידענו כלל מדרשת הרב שליט"א שדרש בברא פארק - וגם הרב שליט"א לא ידע מההתעוררות שהיתה פה בארץ הקדש ומשמים כיוונו ההתעוררות בזמן אחד משני קצוות תבל].

וגם יצא כאן באה"ק ספר **מעלת היוחסין** בעצת ובהשגחת רבנו מופה"ד הגר"ח קנייבסקי שליט"א המברר **הפקפוק העצום** שבכל ענינים המלאכותיים ו**מחזק המחזיקים בדרך התורה והמצוה** (ונמצא להשיג ספר זה **מת"י** רבנו הגר"ח שליט"א **בביתו** רח' רשב"ם בבני ברק).

וע"י ההתעוררות הזו כמה מן הטענות והפקפוקים עברו מפה לאוזן ונמסרו בכתובים מיד ליד עד שהשיגו תגובות שונות גם מגדולי תופשי התורה. וגם נתגלו כעת ונודעו כמה מפסקי רבתינו נ"ע, ונכון להביא פה מעט מכל זאת, למען ידע הקורא דבאמת, דללא יוצא מן הכלל אין מי מגדולי התורה שניחא להו בעצם הדרך המלאכותית מצד עצמה, אלא שרבים רבים השואלים הבאים כבר מתוך החינוך וההתרגלות שלהם ושל בני המשפחה שהורגלו לראות בדרך הפריות מלאכותיות דרך סלולה לפני כל אדם, ומתוך כך נמצאו שואפים ומיחלים לזאת ורואים בעצה ובמפלט של הפריה מלאכותית את תקות חייהם, ולפי מצב קושי החיים לפעמים היתר הענין בשבילם הוא בבחינת להצילם מרדת שחת, מכמה וכמה סיבות שאין מן הראוי לדבר מהם כאן, וכשהנידון הוא באופן זה, ודאי שההוראה שונה ומותאמת לכל שואל ושואל בפני עצמו, לפי דרגתו ומצבו וענינו. [וכבר גילו דעתם כל גדולי ישראל דענינים אלו של הפריות מלאכותיות צריכים שאלת חכם לכל שואל לגופו, והוא מטעם הנ"ל דמפני שעצם הדבר ודאי לא שמיעא להו ולא סבירא להו וכל הנידון הוא מצד מצב השואלים, ע"כ צריך שאלת חכם בכל פעם ופעם]. נמצא, דכו"ע ס"ל דענין העמדת תולדות באופן המלאכותי ביסודו נוגד הינו את דרך ורצון התורה, וכל הנידון בו מצד ההכרח

של מי שאינו יכול לעמוד בצער, ובגדר הרע במיעוטו בלבד, ועל כן לכולי
עלמא יש להגביל זאת מאד מאד, ושלוּי הכרח וחוסר ברירה מוחלט הרי הוא
בגדר איסור [ויש שאסרוהו באמת לגמרי ומהם מן הגדולים מאד].

א. בשם ראש הישיבה הגאון הגדול רבי שמואל אויערבאך שליט"א
כו"כ פקפוקים חמורים בענין זה של הפירות מלאכותיות כמובא בספר "מעלת
היוחסין" בד' מקומות: **א.** דאין שום ראייה ממאי דמסיק באחיעזר ח"ג סי' כ"ב
להתיר הו"ל לצורך בדיקת זרע דכמו"כ יהיה מותר לצורך הפריה מלאכותית,
דעיקר צדדי ההיתר לא שייכי בגוונא דידן. **ב.** כל יסוד דין מלקין וסוקלין על
החזקות דבנו ובתו מוטל בספק גדול באופן זה של התמצעות הרופא, ועל כן
גדר היוחסין שבזה הינו מלא חששות. **ג.** מתוך דברי האחרונים שבדור הקודם,
הדברי מלכיאל והמהרש"ם, ניכר מאד שאילו ידעו שיבא הדבר לידי דרך
ומסלול קבוע לא היו מזדקקים בכלל לדון בהיתר, ואפילו במקום עיגון גמור.
ד. מלבד כל החששות בהלכה, נורא ואיום הוא פגם האמונה והבטחון שנעשה
ע"י עסק הפירות המלאכותיות רחמנא ליצלן. ואחר כל הנ"ל, דעת הגאון
הגדול הנ"ל לא להמליץ על ענין הפירות מלאכותיות לאף אחד בשום ענין, וכן
לחזק מאד מאד אלו העוסקים לגדור גדר, ולעודד בכל האפשרי את העומדים
בעצמם בנסיון החמור.

ב. הגאון הגדול רבי יצחק טוביה וויס שליט"א (גאב"ד העדה החרדית)
אמר על הפריה מלאכותית ע"י הרופא שהוא מעולם לא התירו לשום אדם
בעולם, **אפילו לא את האופן בו הנידון מבעל לאשתו בימי טהרה ובהזרקה
הזרע בלבד בלי שום השבחה!**

ג. תגובת הגאון הגדול רבי משה שטרנבוך שליט"א (ראב"ד העדה
החרדית) ביחס להרצון לפרסם הפקפוק שבהפירות המלאכותיות: - ודאי נחוץ
להודיע ולברר ע"ג ספר שתולדות שלא ע"י זיווג ובדרך מלאכותית **כל מהותן
הוא ספיקא** בין מצד עצם התיחסותן לאב ואם ובין מצד גדרי הנאמנות על
מקורם ושרשם. -

ד. בשם הגאון הגדול רבי מאיר בראנסדופר זצוק"ל, כפי שנמסר ע"י בנו
הג"ר משה שליט"א, שהיה עמו באסיפה שהתקיימה בביתו **בליל פטירתו**
ואמר בשם אביו זל"ה דכל ענין הפריה מלאכותית ואפי' ביסודו הפשוט יותר

דהיינו "עיברה באמבטי" לא נפשט ונקבע לגמרי להלכה בגדר "נמנו וגמרו". עוד הוסיף בשם אביו זצוק"ל שאמר שם באסיפה בליל פטירתו והיה גם רגיל לדרוש זאת כמה פעמים בשנותיו האחרונות, דעל כל פנים באופן שהזרע לא יצא דרך השבילין שבגיד, רק נלקח ישירות ממקור הביעים, **כה"ג ודאי אין הבן מיוחס אחריו**. ולכשנשאל איך יתכן בעולם בן בלי אב כלל וכלל (לא שאפקריה רחמנא לזרעיה, רק שבאמת אין לו סיבת תולדת אב) נענה על כך ואמר: ולו יהיו אלו כהשדין שאין להן ג"כ אב, לא איכפת לן. זה עכ"פ ברור דאב אין לו! -

עוד מפי בנו הגר"ר משה שליט"א הנ"ל - דהיה אביו זללה"ה מספר כי כשעלה בעל ה"מנחת יצחק" זצוק"ל לכהן פאר כראב"ד עיה"ק עלה אליו מר אביו זללה"ה לשאול כמה שאלות בהלכה הנוגע בענין פתרון בעיות פוריות, ואמר לו בעל המנחת יצחק - בהיות ועל כל ענינים אלו אין לנו שום יסוד בש"ס ופוסקים, וגם כמובן שקיים החסרון במסורת, שנעדרת לגמרי בעניינים המחודשים האלו, לפיכך הוא משתמט ככל האפשר מלהורות בהן, עכד"ק.

והוסיף על כך הגר"מ זללה"ה ואמר, דאם בעל מנח"י שהיה גאון הגאונים אמר כך, אנן מה נעני אבתריה. וכך אמר אביו הגר"מ זצוק"ל - אנו אין לנו אלא **ההכרח** כשמוכרחים להורות בכדי שלא **יכשלו השואלים** יותר ויותר חלילה.

כאן המקום לציין, דבתשובה היחידה שבה מתיחס המנחת יצחק לנושא הזרעה מלאכותית (ח"א תשובה נ' משנת תשי"ג שכידוע לא היה אז אפי' ענין השבחה וכ"ש הפריה חוץ גופית) מסיים בה בזה הלשון: **וחוץ לזה** [שלא רצה להתיר שם - מחסרון התנאי שהתנה מהרש"ם דעברו י' שנים] **רצוני לשמוע עוד חו"ד מגדולי הוראה בעיקר היתרו של הגאון מהרש"ם הנ"ל**. עכ"ל [וגדולי הוראה מדור ההוא - מרן החזו"א והגר"ז זיע"א].

ה. הגר"ר **יעקב גדליה וולדנברג שליט"א** (ממלא מקום אביו זללה"ה בהרבנות שכונת עזרת תורה בירושלים) היה ג"כ נוכח באסיפה הנ"ל שהתקיימה אצל רבינו הגר"מ זצוק"ל בליל פטירתו ושמע כהנ"ל דאמר הגר"מ דכשלא יצא הזרע דרך השבילין ודאי אין הבן מיוחס אחריו, והאזין ושמע עוד, איך שמביא הגר"מ זללה"ה ראייה לדבריו אלו מלשון רש"י ביבמות ע"ו ע"א ד"ה

מבשלה (דמבואר שם דלפני השבילין אין כלל על הזרע שם זרע העושה תולדה).

ו. **הגאון הגדול רבי נסים קרליץ שליט"א** ס"ל דכל הנולדין מ"הפריה מלאכותית" אינם נחשבים לזרע ודאי כדי לפטור מחליצה ואם אין לו זרע מלבדן **צריכה אשתו חליצה מספק**. גם על ענין הנאמנות וההשגחה על מקור הזרע אמר הגר"נ **קרליץ שליט"א** דהוא שאלה חמורה מאד.

ז. **בענין עיקר ספיקא דהחלקת מחוקק** סי' א' ס"ק ח' בעיברה באמבטי אי הוי הבן מיוחס אחר אביו, הנה נודע דהגאון הגדול ר' גדליה נדל זצוק"ל מתלמידיו הגדולים דמרן החזו"א דעתו היתה נוטה **דודאי אינו בנו**, הן מכח ראייה מסוגיא דספ"ג דקידושין, והן מכח הבנתו בכל חלקי התורה, ופירש דבריו דלהלכה דעתו בזה כהגה' הט"ז שם ודלא כהב"ש, ואמר אמנם דלהלכה למעשה זהו דווקא כשנוגע להחמיר, כגון שלא יפטור מחליצה, ושלא יירשנו, ושלא יתחזק לכהונה משום שאביו כהן וכיוצ"ב, אבל כשנוגע לקולא, כגון לישא אחותו מאביו, וכיוצ"ב, יש לנהוג בו **לחומרא כודאי בנו**. הגאון ר' גדליה גם התבטא בחריפות יתירה על התרגלות העולם להקל אפשרות זו של הפריה מלאכותית כדבר מקובל, ואמר כי זה מגיע מהתרבות הגרועה שמחשיבה מאד את הביולוגי והשעשוע, אשר לכך נתפשטה הטעות כאילו העיקר הוא מילוי הבית בנפש חיה בעלמא ללא המשמעות הרוחנית האנושית שבצאצאים.

עוד יסופר, דהגאון הנ"ל הבין מאד מאד לעומק המשמעות הכואבת של נסיון זה ומתוך בכיות ודמעות של כאב והשתתפות מלאה בעומק היגון עודד והביע באופן ממצה את הזכות הגדולה של העומדים בנסיון הקשה ונמנעים מהפריה מלאכותית.

ח. **הגאון הגדול רבי נתן הכהן קופשיץ שליט"א** מורה ובא לדון בהנולד מהפריה מלאכותית דין ספק בנו ולהצריך אמו חליצה.

ט. **הגאון הגדול רבי יעקב בלוי שליט"א** מבי"ד העדה החרדית אמר - שדרכם של אלו המחמירים ולא משתמשים בעצות המלאכותיות היא דרך נכונה בודאי, ואפילו **עד כדי מסירות נפש!** וחלילה מלהצדיק ענין ההפריות ולזלזל מתוך כך באלו הנמנעים מכך. אדרבה, דרך ההפריות היא דרך דחוקה ובקושי שייך לומר עליה שמותרת היא, דמוקפת בכמה וכמה צדדים ושאלות,

ושאלת הנאמנות ובירור היוחסין שבהפריות המלאכותיות גם היא שאלה חמורה מאד.

י. כאשר הגיעו הטענות והדברים **להגאון הגדול רבי חיים הלוי וואזנר שליט"א** מזכרון מאיר ב"ב, ואחר הבאת הדברים ואריכות המו"מ סוף דבר הנשמע דבדיעבד שבדיעבד עסקינן, ומצד חולשת עצבי השואלים ורפיון חוזק אמונתם, וכך נקט הרב הגאון הנ"ל בלישניה: חז"ל אמרו אשרי מי שבניו זכרים, והיום היה צריך להמליץ בהאי לישנא גופא, אשרי מי שבניו - בניו....

יא. העיד הגאון **רבי דוד מורגנשטרן** (מתלמידיו המובהקים **דרבנו הגדול הגרי"ש אלישיב שליט"א**), דאיהו איתעביד שלוחא להביא שאלת בעל ואשתו דשדרו קמיה **רבנו הגדול שליט"א** - בהיות ומצד צורך וחפץ הגשמי הטבעי האישי שבהבאת תולדות הרי הם מוותרים ואף בוחלים בהעמדת התולדה ע"י סרסור (שהוא הרופא המפרה באופן מלאכותי), ומ"מ נפשם בשאלתם, שמא חיובא רמיא עליהו על כך מצד המצוה דפריה ורביה, ואולי ביטול מצוה קא עבדי במאי דנמנעים מזאת, זאת היתה שאלתם אשר שלחו ע"י הרב הנ"ל, ואמר **רבנו הגדול שליט"א** להשואל (הוא הגר"ד הנ"ל) **מי שלא עושה? אדרבה ואדרבה! הרי יכול להיות שזה אסור!**

יב. **הגאון הגדול רבי הלל זקס שליט"א** ראש ישיבת "כנסת הגדולה" אמר, דבשום מצב אין רצוי לעשות הפריה מלאכותית [אפילו אחרי שנים רבות]. ודעתו נוטה דהנולד מהפריה כזו אינו בנו.

והנה, יותר ויותר ממה שכתוב כאן נשמע ונתברר לאחרונה ממשא ומתן עם מורי ההוראה וגדולי התורה, והבאנו כאן רק כמה דוגמאות בלבד להצד השווה שבין כל החכמים והמורים, שכו"ע לא נקטו לענין הפריות מלאכותיות כדבר בלא חשש, ולעולם לא דנו בו אלא כדיעבד וכדבר שבחשש גדול לאיסורא ופגמא.

* * *

[ובהיות הדברים נכתבים בימי השבעה על סילוקו של צדיק נשגב ה"ה הרב הגאון הגדול רבי אברהם שלזינגר זצוק"ל שהיה מאריות שבחבורת גדולי התורה בב"ב, יש לנו להביא דבר שמועה משמו כפי שנאמרה מפי בנו שיבלחט"א הגאון רבי יחיאל, דאמר לו אביו ז"ל שאפילו הצורה הכי כשירה

בהזרעה מלאכותית מבעל לאשתו, ובאופן שלא יהיה שאלה של הו"ל, מ"מ יש בזה איסורא מצד ההבחנה, שיהיו סבורים דנולד כדרך כל הארץ ובאמת שנולד באופן מלאכותי והנולד באופן זה הדעת נוטה שאינו בנו כיון דלא נולד מכח ביאה עכת"ד].

* * *

והנה יש מקום לומר, מאחר דמין החזו"א ומין הגרי"ז אסרו לכל הזרעה מלאכותית בכל אופן שהוא, [ומטעמים מובנים של אי הנעימות ליטפל ולהשיח בנושא כזה לא נתפרסמו כ"כ דבריהם, ולאחרונה כשהפך ענין זה לנושא מדובר שוב הובאו] ונמסרו דבריהם מאיש לאיש ונודעו ונתפרסמו ונתאשרו נאמנה, מעתה הרי יתכן שאפילו מהמתירין אי הוי שמיע להו דהחזו"א והגרי"ז אסרוהו לא היו מתירין. ולהלן בסוף הקונטרס יובא בס"ד מה דהעידו **דהחזו"א זיע"א אסר בהחלט**, גם זרע בעל לאשתו, ובימי טהרה, ואפי' זרע כמות שהוא בלי שום השבחה.

ומה שמסרו בשמו דמין החזו"א טעם להאיסור, מצד שנכלל בגזירת חז"ל דשמא יוצר קלקול בשמירת היוחסין ונמצא אח נושא את אחותו, וע"פ מאי דאיתא ביבמות ל"ז, [ואחד מגאוני הדור שליט"א מתלמידיו של מרן החזו"א אמר לנו דכוונת מרן ז"ל שכל מה שיכול לגרום טשטוש היוחסין שבדרך כל הארץ הרי זה כלול בגזירה שמבואר שם ביבמות] אמנם הרי באמת גם עוד טעמים היו לו להחזו"א בזה, כמו שכתב בזאת רבנו מופה"ד הגר"ח קנייבסקי שליט"א במכתב תשובה למחבר הספר באר החיים שכתב להשיב על מה שאמר הגר"ח שכל הענין הוא תועבה והנולדין מכך גרועין מבני ט' מדות, והרבה הרב מחבר ספר הנ"ל להקשות על כך, וענה לו רבנו הגר"ח בזה הלשון: **"כל מה שכתבתי בענין הזרעה מלאכותית הוא מפי אאמו"ר זצ"ל, ומפי מרן החזו"א שהיה צועק על זה ומוחה וכן ידוע לרבים"**. (ויעוי' העתק כל השאלה והתשובה בסוף הקונטרס). ועוד העידו דשאלו להגר"ח על כך דרבים שחולקים עליו בזה ואמר דאין צריך להתייחס לזה מפני שלא הוא בעל השמועה אלא כל מה שאמר בענין הרי הוא **מעיד** מה ששמע מאביו וממרן החזו"א.

בנוגע לדעת מרן הגרי"ז זיע"א העיד בנו הגרמ"ד הלוי שליט"א דאביו אסר

בהחלט, והובאו דבריו בספר מעלת היוחסין עמ' קצ"ג. רבנו הגרמ"ד הלוי שליט"א נתן הסכמתו לפרסום הדבר בשמו בספר הנ"ל, וגם הדפיסו שם "מאמר חתימת הספר" מכבוד רבנו שליט"א, שהיה למראה עיניו, רבנו מתבטא שם בתוך דבריו, דמשמעות הדברים (של התפתחות ההפריות המלאכותיות) הינה לעקור את היהודי מן השורש! רחמנא ליצלן.

והנה אמרו במשנה בעדיות למה נשנו דברי היחיד, שאם יראה בי"ד דברי היחיד ויסמוך עליו. וכאמור שכעת דברי הרב שליט"א בזה אינם דברי יחיד אלא דברי המרובין. וצריך גם לדעת דעסק ההלכה באמת הוא המכריע, ושלטון תרבות הנכריים ודעת המון העם אינו משנה כלום, רק המשא ומתן והניצוח בדרכי התורה בלבד הוא הוא הקובע. וכל הקורא את הקונטרס יקראנו בכובד ראש, כי לא רק הרב שליט"א הוא המדבר פה בזה, רק כאמור גם מרן החזו"א ומרן הגרי"ז מדברים פה, ובהשי"ת נשים מבטחנו, ולא נבוש לעולם כי בו בטחנו.

החותמים ברגשת קדש,

וועד בני תורה

המוציאים לאור, לכבוד חכמי התורה בארץ הקדש.

אנו עומדים כעת במשנה י"ד;

חביבין ישראל שנקראו בנים למקום חבה יתירה נודעת להם שנקראו בנים למקום שנאמר בנים אתם לד' אלקיכם. עיין מדרש שמואל שביאר כפל לשון המשנה וזה לשונו, אפשר לפרש חביבין ישראל שנקראו בנים למקום, כלומר יש חושבים שקראם בנים בדרך השאלה לכד לפי שהם חביבין לפניו וזאת היא חבה אחת, הן לו יהי כדבריהם, אבל חבה יתירה נודעת להם לישראל, שיודעים הדבר בשורשו ושהם בנים ממש ולא בדרך השאלה, מסיבת הנשמה היותה מאתו יתברך. וזהו פירוש הפסוק שאמר בנים אתם לד' אלקיכם ולכן לא תתגודדו ולא תשימו קרחה בין עיניכם למת, לפי שאף אם מת הגוף, הנפש שהוא עיקר לא מתה, לפי שבנים אתם לד' אלקיכם וכמו שהוא חי וקים לנצח נצחים כן נשמתכם קיימת לעד לחזות בנועם ד' ולבקר בהיכלו, וזהו שאמרו נודעת להם כי אין מי שידע שהם בנים ממש אלא הם לבדם עכ"ל.

מה שכתב המדרש שמואל שישראל יודעים הדבר בשורשו ושהם בנים ממש ולא בדרך השאלה מסיבת הנשמה היותה מאתו יתברך, מבואר היטב על פי מה שהאריך בלקוטי אמרים (פרק ב') לפרש דברי הזוהר הק' ישראל עלו במחשבה וזה לשונו, דכתיב בני בכורי ישראל בנים אתם לד' אלקיכם, פירוש כמו שהבן נמשך ממנו האב כך כביכול נשמת כל איש ישראל נמשכה ממחשבתו וחכמתו יתברך דאיהו חכים ולא בחכמה ידיעא אלא הוא וחכמתו אחד וכו', ואף שיש רבבות מיני חלוקי מדרגות בנשמות גבוה על גבוה לאין קץ, כמו גודל מעלת נשמות האבות ומשה רבינו ע"ה על נשמות דורותינו אלה דעקבי משיחא שהם בחינת עקביים ממש לגבי המוח והראש, וכן בכל דור ודור יש ראשי אלפי ישראל שנשמותיהם הם בחינת ראש ומוח לגבי נשמות ההמון

ועמי הארץ, וכן נפשות לגבי נפשות כי כל נפש כלולה מנפש רוח ונשמה, מכל מקום שורש כל הנפש רוח ונשמה כולם מראש כל המדרגות עד סוף כל דרגין המלוכש בגוף עמי הארץ וקל שבקלים נמשך ממוח העליון שהיא חכמה עילאה כביכול וכו', וככה ממש כביכול בשורש כל הנפש רוח ונשמה של כללות ישראל למעלה בירידתו ממדרגה למדרגה על ידי השתלשלות העולמות אבי"ע מחכמתו יתברך כדכתיב כולם בחכמה עשית נתהוו ממנו נפש רוח ונשמה של עמי הארץ ופחותי הערך ועם כל זה עודינה קשורה ומיוחדת ביחוד נפלא ועצום במהותו ועצמותו הראשון שהיא המשכת חכמה עילאה עכ"ל.

ואומרו שאין מי שיודע זה רק הם, כי אין זה דבר שנראה בחוץ, אך כל ישראל מרגיש זה על ידי השתוקקותו לרוחניות ולהדבק לחי החיים. - והנה מבואר במג"א (סימן מ"ו ס"ק י') לענין ברכות שלא עשני גוי דלמה מברכין זה בכל יום הלא כבר נולד ישראל וכן ישאר כל ימי חייו, ותירץ בשם המקובלים שהברכות הללו מברכין על יציאת נשמתו בלילה שלא נדבק בה נשמת עכו"ם או עבד עכ"ל, על כן צריך לברך על זה בכל יום ויום ולהודות להשי"ת שנשאר בגשמת ישראל כמו שהיה. ומקשים המפורשים מנא ידע זה שאכן לא נתחלף. ועיין בסה"ק דברי בינה (פרשת ברכה) שכתב על הברכה ראשונה בשחרית שלא עשני גוי דאיתא בספרים וכמדומה לי ששמעתי זאת מאבי אדמו"ר ז"ל זי"ע שאין לברך ברכה זו רק אם באמת מרגיש בעצמו שהוא מובדל מהם ושונא אותם ואוהב לישראל או יוכל לברך שלא עשני גוי, שהרי ברכה זו נתקנה על שלא נחלף נשמתו כידוע בכתבי האריז"ל וזהו סימן שלא נחלף נשמתו אם שונא באמת לגוי ואוהב ישראל עכ"ל, והוא דבר חידוש גדול כמובן. אך להג"ל אתי שפיר בפשימות, דאם רוצה לברך ברכה זו ושאר ברכות ושמה שהשי"ת נתן חלקו בתוך עם קדוש הרי שכודאי נשאר בו נשמה קדושה המרוכמו

דרוש התעוררות במצות פ"ו

שירגיש חיות דקדושה. - ושפיר כתב מדרש שמואל שאין מי שיודע זה רק ישראל לבדם יודעים ומרגישים שהם ממש בנים למקום.

וזה לא מצד זכותינו וזינו לזה אלא במתנה מלעילא מאהבת האבות הקדושים, וכמו שכתוב (דברים ד, לו) ותחת כי אהב את אבותיך ויבחר בזרעו אחריו. ואתי שפיר בזה מה שאמרו חז"ל (יבמות מב.) להיות לך לאלקים ולזרעך אחרך שהוא רק זרע המיוחס אחר אברהם אבינו ע"ה (לאפוקי עכו"ם הבא על בת ישראל או אפילו מי שאבותיו אינם וודאים שאין יודעים אם הוא בן ז' לזה או בן ט' לזה). דמי זה ערב לבו לגשת אלי מצד עצמו אפילו הוא צדיק גמור, רק מצד הנשמה הקדושה הנמועה בנו משלשלת הדורות עד אבותינו הקדושים על ידי זה יש לנו בהחלט קשר עם הבורא ית' להיות ישראל וקוב"ה חד ולזכות שיקרא שמו עלינו להיות לך לאלקים ולזרעך.

ובזה יובן מה דפרשו רז"ל (גדרים כ.) את הפסוק (יחזקאל כ, לח) וברותי מכם המרדדים והפושעים בי מארץ מגוריהם אוציא אותם ואל אדמת ישראל לא יבואו אמר רבי לוי אלו בני תשע מדות בני אסנ"ת משגע"ח (בני אנוסה בני שנואה בני נדוי בני תמורה בני מורדת בני שכרות בני גרושת הלב בני ערבוכי בני חצופה). [והגה"צ מו"ה יעקב ישראל קניבסקי ז"ל בעל המחבר ספרי קהלת יעקב כותב רמז לזה בהפסוק (גדפס בתשובות משנה הלכות חלק ז' סימן רי"ב אות י"א), דתיבות מכ"ם המרדדים והפושעים ב"י (עם הד' תיבות) עולה בגמטריא כמנין אסנ"ת משגע"ח]. - ועיי' בית יוסף או"ח סימן ר"מ ד"ה וכל אלו, שחקר למה נקרא הנולד מאלו תשע מידות מורד ופושע מבטן ומלידה על פשע אביו וחטאתו והוא נקי כפיים, אם לא שנאמר שכל שהורתו באחת מאלה המידות סופו להיות מורד ופושע עכ"ל (ועיי' שם עוד), ולא ביאר יותר. ובמהרש"א גדרים שם כתב דמדברי הרמב"ם פרק כ"א

דרוש התעוררות במצות פ"ו

מהלכות איסורי ביאה דהעושה כן הבנים אינן הגונים אלא עזי פנים הן ומהן מורדין ופושעין ויסורי הגלות בורדין אותן עכ"ל.

ולחנ"ל יבואר היטב, דנראה לומר שאם יש פגם בתחילת יצירתו מאחת מאלו תשע המדות (וכל שכן ממזר או בן הנדה כמובן), אין גוף כזה כלי מוכשר לקבל קדושת הנשמה המהורה שהוא חלק אלוך ממעל ממש שנמע השי"ת ברוב רחמיו וחסדיו בקרב ישראל עם קדושו זרע אברהם אברהם, שהוא פלא כשלעצמו כדביאר בדרכי משה (סימן ו' ס"ק ב') וברמ"א שם על נוסח הברכה ומפליא לעשות, שקאי על הנשמה שנותן באדם, וזו היא פליאה גדולה שיתקיים דבר רוחני והוא מן העליונים בדבר גשמי בגוף האדם שהיא מן התחתונים וכו' עכ"ל. והאר"י הקדוש זי"ע אף יסד תפלה מיוחדת לזכות לזה, כמובא בשער הציון ריש שער תקון הנפש, ואהיה כלי מוכן לקבל נפש רוח ונשמה שנפחת בי וכו'. וזה הוא בגוף סתם של בר ישראל שנוצר בקדושה אבל לא בגוף פגום [וקל וחומר ממה שכתב בראשית חכמה (שער הקדושה פרק ד') אות כ')] שבהיות כלי אברי הגוף פגומים [בעבירות], אפילו נפש קדושה אינו שורה בגוף כי כל אשר בו מום לא יקרב, וכן האריך עוד בשער האהבה פרק א' אות י"ד שעל ידי עבירה מסתלקת נשמתו הקדושה והשכינה, ושולטין בו החיצונים עכ"ל].

ואם אין לו נשמה קדושה בודאי שאי אפשר לו להתנהג בקדושה ולעמוד בקשרי מלחמת היצר ותאוות הגוף של עולם הזה ובודאי יחטא [דהרי כתב זוה"ק ריש פרשת נח (דף סב.) אתי בר נש לאתדכאה מסייעין ליה בנשמתא קדישא ודכינאן ליה ומקדשין ליה ואקרי קדוש, לא זכה ולא אתי לאתדכאה תרין דרגין פחיתון דאינון נפש ורוח ביה, נשמתא קדישא לית ביה סיועא דלעילא ודא

דרוש התעוררות במצות פ"ו

כפום ארחיה עכ"ל. ובפרשת תצוה (דף קפב.) וכר ברא קודשא בריך הוא לבר נש עבד ליה בדיקנא עילאה ונפח ליה רוחא קדישא וכו' נשמה דאיהי חילא עילאה למנדע ולמינטר פיקודי דהקב"ה עכ"ל. ועיין ראשית חכמה (שער התשובה פרק א' אות מ"ה) שהנשמה מעוררת הרהורי תשובה הבאים לאדם בכל יום, שאין לך רשע מישראל שלא יתרהר תשובה אלא שיצרו מתגבר עליו ומפתהו אחר כך, וכן לפעמים יעורר הנשמה איזה חלום רע לעוררו בתשובה עכ"ל]. ושפיר כתב בית יוסף וסופו להיות מורד ופושע.

וכל שכן לפי מה שהבטיחנו יוצרינו (יואל ג, א) שלעתיד ונבאו בניכם ובנותיכם [ועיין בקדושת לוי פרשת שמיני בפסוק לאמר אליהם וגו' זאת החיה אשר תאכלו], ואי אפשר לכן תשע מדות לזכות לנבואה שיהא דבר ד' בפיו ומלתו על לשונו, מכיון שלא שייך שהשי"ת ישכון עליו, על כן בעת הגאולה יכרר השי"ת את אלו בני המדות מתוך כלל ישראל, והגם דאין בהם אלא פגם ביצירתם ולא עבירה ממש של איסורי ביאה, וישארו רק אותן שהם סולת נקיה.

היות שאנו מדברים בענין בני תשע מדות שכתוב בהם וברותי מכם המורדים והפושעים בי, אינני יכול לעצור ברוחי ולא עת לחשות מלדבר ברכים בענין דק האקע"ל מאוד פירצה חדשה אשר לא היה מאז היתה ישראל לגוי, חדשים מקרוב באו לא שערום אבותינו. הנה פרצה שנעשית בפרהסיא ובריש גלי ומפרסמים ברכים [שהוא גיעול בפני עצמו שיש להתריע עליה, ונעשה דבר צנוע וסתר כזה לשיחה בפי הבריות והבחורים, ישיחו בו יושבי שער ונגינות שותי שכר, ועיין מדרש רבה פתיחה דאיכה סימן כ"ב (לענין אחר) בתחלה היו כו' במטמוניות וכיון שלא מיחו בידן כו' התחילו להיות עושין ברחובות ובחצות, ואכמ"ל] צריכין למחות בפרהסיא, ואין שומעים מרבנים להתריע על

דרוש התעוררות במצות פ"ו

זה כי אין לדבר מענינים כאלו ברכים, וגם שרובם אין יודעים כלל מה שעושים כעת ר"ל בענינים אלו, ומדמים שעוסקים בעניני רפואה פשוטה לרפאות חסרונות ומומים שבגוף המעכבים ההולדה כמו שעשו בכל דור, כי העסקנים מגלים טפח ומכסים אלף טפחים, וחושבים העולם מדשתקו רבנן ש"מ כו', ואי אפשר להאריך מכיון שיש כאן אותן שאין נוגע להם לעת עתה, ואדבר ברמז בקצירת האומר והמבין יבין, הגם שלא כדי הצורך. [ויש לדעת שיש בזה לעת עתה ד' אופנים ומה שחם ושלום עוד יתהוה בזה אי אפשר לבשר ודם לידע עד היכן הדברים יגיעו. א. הפריה באמבטי. ב. הפריה באמצעות רופא. ג. הפריה בידי רופא. ד. הפריה מאחר ובמצב פונדקאות].

והוא פירצה גדולה וקלקול עצום בקדושת שלשלת הדורות הנמשכת דור אחר דור מהאבות הק' אברהם יצחק ויעקב ואבותינו שעמדו רגלם על הר סיני עד הדור הזה. ואילו היו חיים גדולי ישראל שמלפנינו לא היו יכולים אויסהאלמן והיו יוצאים בחרב ובקשת נגד זה ומרעישים עולמות, אך סעו המה למנוחות ועזבו אותנו לאנחות דור יתום.

כשמדברים מענינים אלו, מתעורר אצל רבים רגשי רחמנות והמצוה לעזור ליהודי אחר ואין מגלין שלפי דעת הרבה גדולי הפוסקים יש בטיפולים אלו איסורים חמורים (ועל כל פנים שיש מחלוקת בזה ושמאר מכוער הדבר וכו'), ואמרו לי העסקנים שטוב יותר שלא לדבר מזה שאין לגרום פרעשו"ר בלע"ז, אלא שיעשנו הזוג בלב שלם ושמח בלי נקיפות רוחם כלל. אך באמת אלמלי היו יודעים עד היכן הדברים מגיעים, בודאי שרובם לא היו עושים זה כלל, ועל כל פנים היו ממתינים עד עבור כמה וכמה שנים שלא נושעו. - ועוד אומרים העסקנים שמי שיש לו בנים אינו יכול להרגיש הצער של אותן חשוכי בנים ל"ע,

דרוש התעוררות במצות פ"ו

ואילו היו מרגישין הצער לא היו מתנגדים לפעולות אלו. הנה מלבד שזה טפשות ורשעות לדון בענין גדול כזה מצד רגשי רחמנות, באמת אין זה רחמנות כלל אלא אדרבה זה מדת אכזריות להכניס בני אדם במעשה זה כעורים באפלה וכאלו אין בזה שום פקפוק להלכה וכשר למעביד הכי אף למהדרין מן המהדרין.

ואין צריכין לעורר אצלי רחמנות בענין זה, כי הרגשתי זה בעצמי כשלא נולדו לי בנים יותר מד' שנים אחרי נשואי, וכעבור ב' שנים שאלתי בעצת כ"ק אדמו"ר מסאטמאר ז"ל והורה לי להשתדל בעניני רפואה (אין המדובר מאופנים הנ"ל ח"ו אלא רפואה כפשוטה), ואחרי ההשתדלות כמו שנה עדיין לא נושעתי, וחשבתי שבוודאי אין זה רצון ד' עור, וכעבור חצי שנה מעת שהפסקתי לדרוש אצל הרופאים נושעתי בעוה"ת בלי פעולותיהם כלל, ועד היום לבי מלא הודיה להשי"ת שלא נושעתי בעת שעסקתי בעניני רפואה, שאלולא כן היה יכול להיות הוה אמינא שנושעתי בעזרתם ולהכיר להם קצת טובה.

הנה זה זמן לא כביר נפטר הרה"ח ר' אברהם מענדלאוויטש ז"ל מוויליאמסבורג בלי זש"ק ל"ע, והיה אדם חשוב ותלמיד חכם גדול (היה לו כתבים יקרי ערך), והיה תלמיד אא"ז ז"ל מסערדאהעלי וחסיד בעלזא. וסיפר לי דכשהיה אברך בא לפני הגאון החזון איש ז"ל להציע שאלתו בעניני רפואה, והחזון איש נענה לו דאכן מותר על פי הלכה (והיה שאלה שבלעדו אי אפשר להתחיל כלל עסק אופנים האלו וכהיום על ענין זה כבר אין אף שואלים, ולא היה לזה שייכות מענין שקאצער"י שעושים היום). וניגש אל כ"ק אדמו"ר מבעלזא ז"ל לבקש ברכתו והסכמתו על זה, והציע שאלתו ושהחזון איש התיר לו להלכה, ונענה מרן ז"ל באנחה, אוי וויי, מיינע יונגעלייט זאלן פרעגן אזעלעכע שאלות, ואף שהיה לו רק הוה אמינא לעשות זה, היצר למרן ז"ל מאד על מה שאף רק שואל על ענין כזה. (ואחרי שמעו זאת מאת מרן ז"ל חדל מכל הענין). והנה מרן מבעלזא ז"ל

דרוש התעוררות במצות פ"ו

היה ידוע ונבחן במדת רחמנותו ואהבתו לכל בן ישראל, ולא נתפעל להחזיק בידו לפי גודל מדת רחמנותו וטוב עינו לכלל ישראל, ודעת לנכון נקל מה היה עונה על פעולות הזרות והפסולות של זמנינו.

וכעת סיפר לי הרבני החסיד מו"ה חיים פסח גאלדשטיין נ"י, שהוזכר פעם לפני כ"ק אדמו"ר מסאטמאר ז"ל אחד שהיה חשוק בנים והרופאים אמרו שאי אפשר לו להוליד בדרך הטבע, ושאל מהיכן הם יודעים, והשיב שעשו טעם"ט וביררו כן, הרים אז מרן ז"ל ידו למעלה וצעק בקול מטאר דאך נישט, והרח"פ אחזו רעדה והליץ בעדו שהלה לא ידע שזה אסור וכבר נעשה מעשה. ואמר לי הרח"פ נ"י שעדיין צולל באזנו קול זעקה של מרן ז"ל.

בכל הדורות שלפנינו ועד הנה, יודעים היו שבענין ישועה צריכין לפנות אל התהילים"ל, כי קרוב ד' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת, וכל שכן בענין כה נשגב להפקד בוש"ק, צריכין להתפלל ולשפוך לבו ברחמים ובתחנונים אל ד', וכמו שכבר מצינו בהאבות הק', אברהם אבינו ע"ה כמה הפציר בהשי"ת. ואצל יצחק כתיב ויעתר יצחק לד' לנכח אשתו כי עקרה הוא, וברש"י זה עומד בזוית זו ומתפלל זו עומדת בזוית זו ומתפללת. ואצל רחל בפסוק התחת אלקים אנכי ובתרגום ואמר הא מני את בעיא, הלא מן קדם ה' תבעין די מנע מניך ולדא דמעין, ובפסוק ויזכר אלקים את רחל וישמע אליה אלקים, ובתרגום ועל דוכרנא דרחל קדם ד' וקביל צלותה ד'. והמפתח של חיה מונח ביד הקב"ה, כמו שמצינו ברחל ויפתח ד' את רחמה, ובחנה כי סגר ד' את רחמה, עד עקרה יולדת שבעה. - ובהיות שחז"ל דרשו מפסוק ורפא ירפא מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות, עסקו גם ברופאים לסלק כל מניעה שיש לזה מצד הגוף, ובעוד שעסקו שפכו לב כמים והלכו לדרוש את ד' אצל צדיקים,

דרוש התעוררות במצות פ"ו

ופשפשו במעשיהם וקבלו על עצמם קבלות טובות והרבו בצדקה [ועיין תוס' שבת דף קנו. שאף דאמרו חז"ל בני חיי ומוזני לאו בזכותא תליא מילתא אלא במזלא, מכל מקום על ידי זכות גדול משתנה וכו']. ועיין אור החיים הק' ריש פרשת עקב שכתב גם כן, שאף על פי שאמרו חז"ל בני חיי ומוזני לאו בזכותא וכו', כל המתעצם בשלימות התורה והמצוות מובטח בבני חיי ומוזני, וזה לך האות אברהם שהמזל היה מגיד עליו שלא יהיה לו בנים ולצד שהתעצם בשלימות בעבודת ד' נשתנה המזל והיו לו בנים עכ"ל. ובחתם סופר פרשת עקב (ד"ה לא יהיה בך עקר ועקרה) שאפילו אם שניהם הוא והיא עקרים בתולדה, על ידי זכותם משתנה המזל. - וכתב אגרא דכלה ריש פרשת בראשית פסוק כ"ב וזה לשונו, כבר ידעת שאין להתפלל על השתנות סדרי בראשית ושינוי הטבע, ובענין שאמרו כמה גרוע אדם זה דאשתנו עליו סדרי בראשית, וסלקא דעתך אמינא מי שנולד בטבע עקר שאינו ראוי להוליד לא יתפלל על זה, הנה באת התורה בתיבת לאמר היינו לאמר לדורות שמותר להתפלל על זה, כי זה לא מקרי השתנות הסדר דכבר היה זה בבריאית הרגים, וזהו גם כן וידעו לרוב כרגים הללו שטבען קר ואף על פי כן ברכם השם יתברך בריבוי, כן גם הם אפילו שבטבע אינו ראוי להוליד יפרו וירבו עכ"ל. - ועד כדי כך שגם לענין של הלכה חקר בתרומת הרשן פסקים סימן ס"ח והובא בחלקת מחוקק אבן העזר סימן קט"ו ס"ק ו' ובבית שמואל שם סוף ס"ק א' לסמוך באשה שאינה בת בנים, על טענת דלמא מתרחש ליה ניסא ותוליד היפלא מד' דבר עיי"ש. ולא עלה ברעת לעשות איזה פעולה חיצונית וציפו להשי"ת מדי יום יום, וגושעו על ידי זה מאות ואלפים מבני ישראל (ואותן שבכל זאת לא נושעו כפפו קומתם וקבלו עליהם דין שמים, והאמינו שטוב ד' לכל ורחמיו על כל מעשיו, ובוראי שזה לטובתם ותיקון נפשם בגלגול זה). וגם כעת זה צריך להיות הצוגאנ"ג של יהודי הנמצא בצרה כזו ולבטוח בד' שבוראי יפקד בדבר ישועה ורחמים, וגם לעסוק ברכי הרפואה הפשוטה.

ואילו עשו כן גם כעת כמה שנים ולא עלתה בידם ח"ו, ורק לאחר זה היו עושין פעולות חיצוניות היה עוד קצת לימוד זכות עליהם, אך כהיום אין ממתינים כלל ותיכף פלאצ"ט הגעדול"ה, כי על ידי גודל הפרסום שניתן לזה,

נעשה הדבר כהיתר ממש וכמצוה בעיני בני אדם פשוטים, ובו בזמן שלפני איזה שנים לא היה עולה על הדעת אף לבקר אצל רופא, כהיום כבר עושים מעשים אשר לא יעשו. והנה מעשים בכל יום שזוג שעשו תחלה פעולה חיצונית לילד, היה להם אחר כך עוד ילדים בדרך הטבע, והוכיח סופו על תחלתו שהיה יגיעתם תחלה לריק, ואם היה להם עוד סבלנות וממתנים קצת היו זוכים מתחלה בדרך הטבע לזרע ברח"ד (וכתב בתשובות דברי מלכאל חלק ה' סימן קנ"ז שחשוכי בנים אפשר שיליד אחר כמה שנים וכן אירע הרבה פעמים עכ"ל). והעוסקים בזה בסיטונות מייעצים לכל מי שיש לו איזה פראבלע"ם קטן או גדול (ואף באם נתברר על פי רופאים שאין פראבלע"ם כלל אלא שלמעשה לא נפקדו מיד כרצונם) שלא לחכות ולא לעסוק ברפואות, ואומרים מנעי קולך מבכי ומתהלים, למה לך לטרוח ולחכות הרי יש דרך מרווח לעשות פעולות חיצוניות ח"ו והכל עושים זה ולמה תחכם יותר, ועוד מזרחים שיש מעלה לעשות כן בהקדם האפשרי ודוחקים לעשותו בלי שהיות בתואנות שונים, ומפילים תמימים בפח יוקשים. [ויש שמייעצים כן לכל מי שמברר ובודק בלאבראטאר"י שיעשה כאופן ב' הנ"ל באמתלא לשם שמים שלא יהיה לבטלה, ומשניתן רשות לעשות אופן הב' טבע האנשים שאינם באים לשאול עוד ואף אם יתברר על ידי הבדיקות שהכל כהוגן יעשו אופן הב' מעצמם בלי שאלת רב].

ואף הכניסו מחשבה בלב אנשים שמי שעומד כשנה אחרי חתונתו ועדיין לא נפקד, כבר אי אפשר לקראו להשתתף בברית מילה, שקשה עליו להסתכל באחד שיש לו בנים, וצריכים לרחם עליו, והכניסו מחשבה זו בלב הזוג עצמן שירגישו באמת בעומק לבבם שהם נחותים ומשונים לרעה משאר בני אדם, ושהוא טבעי להסתכל בעין רעה בשמחה של שאר בני המשפחה ושאר ישראל (ד' ישמרנו), ונעשים עצבנים ומבודדים בתוך עצמם, וכשנה אחר

החתונה הם כבר הולכים בלי ראש, וידוע שזה עצמו יכול להיות מניעה בדרך הטבע להריון. וזה גופא אכזריות גדולה, במקום לחזקם ולאמצם שקרובה ישועתם לבוא ויחל ישראל אל ד' ויקח התהלים בידו ויתפלל למי שהבנים שלו כמו שעשו בני ישראל בכל הדורות ובכל צרה וצוקה, והוא רחום וחנן וכידו להושיע, ואמרו חז"ל (יבמות סד.) מפני מה היו אמותינו עקרות מפני שהקב"ה מתאוה לתפלתן של צדיקים.

ובשו"ת מהרש"ם ח"ג סימן רס"ח (שהיה אחד מגאוני ישראל ומופלג בדורו ושקול כנגד כל הרבנים של היום, והיה ידוע בכחא והתירא שלו) כותב שאי אפשר לו להתיר כעת לעשות דבר זה [ושם מדבר רק מעל ידי אמצעות הרופא, לא מאופן ג' וד' הנ"ל], רק כעבור עשרה שנים ששהה עמה ועדיין לא נושעו, ויבא לידי גירושין וקשה גירושין, או אפשר להקל, ובאופן שיסכימו עוד שני רבנים יראי ד', ועל פי חקירת חכם וירא ד' אשר יראה הענין שהוא שעת הדחק גדול ובתורה יעשה. רואין מזה גודל השאלה והאחריות בענין זה שלא רצה להתיר עד עבור עשרה שנים אחר הנשואין וכדי להציל מגירושין, ועוד לחקור שהוא שעת הדחק גדול. [ועיין בשו"ת מנחת יצחק חלק א' סימן נ"א אות ט' שכתב אך עדיין חסר התנאי של שהה עשר שנים ולא ילדה שתלה בזה התירו בתשובות מהרש"ם שם וכו' (והוסיף וחזן לזה, רצוני לשמוע עוד חוות דעת מגדולי הוראה בעיקר התירו של הגאון מהרש"ם הנ"ל עכ"ל)]. וכן בשו"ת שבט הלוי חלק ח' סימן רנ"א אות י' כתב על המהרש"ם שדבריו דברי טעם הם וכו' עיי"ש].

ומה שמקצת אומרים שבהיום על ידי שכלול בדיקות הרופאים יש שיודעים תיכף שאי אפשר להם להוליד ולמה ימתינו לריק עשר שנים, הנה מלכר שכמה פעמים אין הרופאים צודקים בהבנת הכירורים כידוע לכל, גם

להוי ידוע שמי ששייך באמת לדרגא זו שאי אפשר כלל לו או לה להוליד בדרך הטבע הוא אחד מני הרבה אלפים, וידוע שותא דרופאים שכל מי שאין כחו חזק כרגיל וכל שכן אם הוא גם חלש נקרא אצלם בשם שאי אפשר לו להוליד, ורבים לאלפים מאלו הולידו על כל פנים במשך שנים ופרו ורבו (וכמבאר כל זה גם בספרי הרפואה שלהם ואכמ"ל), ואדרבה אם ימתינו עשר שנים כדעת המהרש"ם ואף פחות מזה כבר יושעו מן השמים ויפקדו בוש"ק בדרך הטבע. - וזה מלבד קלות הראש של בני הווג לעשות בדיקות אלו (כמו שהעתקנו דעת הפוסקים באיסור אלו הבדיקות גופא, ומה שצווחו עלה ראשי גולת אריאל).

ובכלל יש להסתפק בענין שאמרו דניתן רשות לרופא לרפאות, הרי דבלא רשות אסור, דכלי רשות הרי זה כעין כפירה בהשגחת הבורא ב"ה על בריותיו כי הוא מרף וירפאנו יך ויחבשנו, מחצתי ואני ארפא ואין מידי מצייל, והרי הרשות ניתן בקרא לרפאות חולי ומיחוש או מום, ומאן יימר שניתן רשות להתעבר בענינים שאינם שייכים לרפואה אלא עשיית פעולה חדשה לגמרי, ובני הווג נשארים בחסרונם כמו שהיו, והרי שלשה שותפים באדם הקב"ה אביו ואמו, ואין צריך הקב"ה עוד שותף ומסייע בולד הנוצר, ולא נתן רשות לבשר ודם להתערב בזה. ומסופקני אי ניתן רשות לרופא ישראל לעשות פעולות אלו אף לבן נח, וכל שכן לישראל, שכל אחד מישראל הוא עולם מלא וכל יחיד נוגע לכללות כנסת ישראל ולמהלך כל העולם בהוה ובעתיד, והשי"ת הוא היודע מי מוכשר להמשכת הדורות וממי למנוע זה ה"י. [שוב הראוני בתשובות שבט הלוי (חלק ז' סוף סימן רל"ה) שכותב כעין זה לענין השתלת לב או שאר אברים שהמציאו הרופאים בזמנינו, וזה לשונו מאד לבי מהסס אם מותר בכלל הטפול הרפואי מצד היתר רפואה של תורה ורפא ירפא מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות, למה שכתב רבינו בחיי פרשת משפטים דזה רק רפואת חוץ לא

באברים פנימים, וגם אם הדורות לא קבלו זה להלכה ויש טעם ונימוק לזה, אבל השתלת לב (או כבד) שהיא פעולה נגד מציאות בריאת האדם ושינוי גמור במעשה בראשית להעביר אברי הנפש מאדם לחבירו נגד השגחת הבורא בבריאת האדם מי התיר להם לעסוק בזה, איברא מצד זה לא היה ביכולתו להכריע נגד זה וכו' עכ"ל, וזה אפילו בענין פיקוח נפש ולא תעמוד על דם רעך וכו', וכל שכן בענינינו]. וכעת ראיתי בתשובות אגרות משה או"ח ח"ג סימן צ' באחד שאסור לו לצום רק רק אם יעשו לו זריקת איזו רפואה על ידי מחט בגופו, שחושש לאסור לעשות זה, דאף שהתירה תורה לרפא חולים ממחלתם הגם שנראה כסותר גזירת המלך, אבל לא כדי שיוכל לקיים מצות הצום, מאחר שהוא כסותר גזירת המלך שהמלך אינו רוצה שיצום עיי"ש. - עוד כתב שם שתחיבת מחט הוא חבלה שאדם אסור לחבול בעצמו כיון שאינו לרפואה [הגם שהוא לצורך מצוה], וכן בענינינו נעשה הרבה פעמים על ידי חבלה בהזכר ובהנקבה כידוע.

ולכאורה יש בזה פגם להשראת השכינה הרבה יותר מבני התשע מדות, שאלו המדות הם בזוג שמתנהגים כאורח כל ארעא אלא שיש פגם במחשבת הענין, כגון בני מריבה או בני שכרות וכו' שחסר להם רק צלילות הדעת, אף על פי כן נעשה פגם בהולד עד שנאמר עליו וברותי מכם המורדים והפושעים, והדברים ק"ו לענינינו שכל פעולת העיבור נעשית על ידי רופא גוי או פושעי ישראל ועל מחשבתו ודעתו המזוהם אשר חושב בעת עסקו בפעולת יצירת הולד, שזהו פגם בעצם הווייתו, וגרע הרבה דרגות מבני שיכורת וכיוצא בזה, ומצד פגם זה לבדו יש לאסרו. ויתכן שכל האיסור של בני תשע המדות, נובע מצד הקלקול ששורה בהולד על ידי זה (ועיין ר"ן נדרים דף כ: ד"ה המורדים). - והנה ברמ"א יו"ד סוף סימן קצ"ח ודרכי משה סוף סימן קצ"ז כתבו שאשה

שפגעה בה תחלה דבר טמא או עם הארץ או גוי, אם היא יראת שמים תחזור ותטבול כדי שיהיו לה בנים ראויים. ובלבוש שם הלשון מפני שפגיעת דברים אלו, מעלין לה מחשבות רעות ופוגמין את הולד אם תתעבר עכ"ל. וכל שכן בעניינינו שלא רק שהיא פוגעת בעם הארץ וגוי, אלא שגם כל עיקר העסק מהם הוא. ובאור החיים הק' ריש פרשת תזריע כתב, צא ולמד מבניו של הצדיק המופלא חזקיה המלך ע"ה אשר נשא בת נביא, ולצד שחשבה האשה בעבדי מרווד בלאדן המשיכה נפש רעה לב' בניה עכ"ל. (וכל זה גם באם לא היה בשעת מעשה שום צד של איסור יחוד או קריבה גלוי עריות כמובן). [וכעת אתו לידי מכתב הגאון הגדול מוהר"ר חיים קניבסקי שליט"א (ומונח מכתבו תחת ידי) וכותב להדיא שבוודאי הבנים יהיו פגומים ר"ל, וכבר אמר אברהם אבינו, רבש"ע אם עתיד אני להעמיד בנים ולהכעיסך מוטב לי ואני הולך עירי (בראשית רבה פרק מ"ד סימן ט') עכ"ל].

ואל יקמן בעיניך פגם דבני תשע מדות שבווה"ק פנחס דף רל. קראם ממזרים דרבנן, וזל"ק וקוב"ה עתיד לאעכרא לה ולבנהא מעלמא דממזרים אינון מבני ט' מדות (אסנת משנעה) ר"ת אנוסה שנואה נדוי תמורה מורדת שכורה גרושת הלב חצופה תערובות ממזרי דרבנן עכ"ל. - ובמסכת כלה פרק א', שלא תעלה על דעתי באשה אחת ונמצאו בניי באים לידי ממזרות, מכאן אמרו עשרה הם כממזרים ואינם ממזרים, ואלו הן בני אימה בני שפחה בני שנואה בני נדוי בני תמורה בני מריבה בני שכורה בני גרשת הלב בני ערבוביא וי"א אף בני ישינה (והובא דברי מס' כלה אלו בהגהות הגרי"פ נדה יב. תוד"ה בין ישנות). ובמסכת כלה רבתי אחר שחשב בני עשרת המדות הוסיפו בני נדה סופן להצטרע, בני נידוי סופן להנדות מקהל ישראל, בני אימה סופן שמתרחקין מעיקר קדושה, בני שנואה ששונאים את המצות, בני אנוסה שהם נאנסים, בני מפותה סופן

דרוש התעוררות במצות פ"ו

שמפתין לכן, בני גרושת הלב שהוא מגרש כל טוב ומדבק ברע, בני תמורה סוף שממיר את בריתו, בני שכרות שיוצאים בנים כאילו שכורים וכו', בני חצופה אלו עזי פנים, בני ישנה אלו העצלנים עכ"ל.

והנה שמענו דיבת רבים שאותן שלא עשו על דעת עצמן אלא על פי איזה הוראה אי אפשר לומר שיהיה פגם בזרעם מכיון שלפי דעתם עשו על פי היתר התורה"ק. והנה כבר כתוב בכמה ספרים, שלכל הדיעות אין חיוב על האדם לעשות מפעולות אלו, אלא שלקצת דיעות על כל פנים הותרה, ואני רוצה לשאלם וכי לא עדיף מזה הנושא אשת יפ"ת שהתורה"ק התירה מפורש ואף על פי כן יהיה לו בן סורר ומורר, ומי לנו גדול מדוד מלך ישראל משבעה רועים שנוסף על היתר התורה בודאי היה לו גם כוונות גדולות ועצומות לתיקון כל העולמות בנשאו יפ"ת בת תלמי מלך גשור ונשאה בריש גלי ואף על פי כן לא הועיל שלא ילד בן סו"מ כדסיפרו חז"ל במסכת סנהדרין דף קז. עייש"ה.

ועל צד ההערה להעיר ולעורר לבות בני אדם, יש לדעת שעדיין לא נתברר איכות כוחות הגוף והנפש מאדם הנוצר באופן זה, כי יתכן שיש איזה חסרון גשמי במבנה גופם וכן בכחות נפשם, ואין לידע אם יזכו לאריכת ימים, ואי למבנה גוף הזה יש חוזק הנצרך לעמוד נגד מחלות העלולים להתדבק שיוכל לדחותם שיהיה לו בריאות השלימות, ואי יזכו לבנים ובני בנים, ואם יזכו יש ספק האיד יהיו כוחות הגוף והנפש שלהם, ויקח עוד לכל הפחות כחמישים שנה עד שיתברר דבר זה לאשורו על פי הרופאים, ואין לעת עתה עוד שום שטאטיסטי"ק לזה שהרי עוסקים בזה רק זמנים מועטים, ואף אם יאמר הרופא שאין מה לחוש, הוי פטימא מילי בעלמא כל שלא יתברר כן במשך שנים רבות כמובן, וגם לאחר שיעסקו בזה הרבה שנים יהיה קשה לקבץ שטאטיסטי"ק

בענין הזה, לידע החסרונות שיש לאדם הנוצר באופן זה בכל משך ימי חייו, ולזרעו אחריו, כי העוסקים מחזיקים זאת בסוד. - ומעם לחשש הזה מובן לכל בר דעת, כי דבר שלא נעשה לפי חוקי הבריאה והטבע אשר יסד בורא עולם ב"ה אשר יצר את האדם בחכמה באופן היותר טוב ומועיל לגוף ונפש בריאים, אולם מה שהתחכמו כעת לעשות פעולה חדשה מעשי ידי אדם תוצאותיה מי ישורנה. וקל וחומר הוא ממעשה המובא בספרים לענין פחות מזה דהיינו בכח הצומח (שהוא דגא שניה מד' הדרגות של דומם צומח חי מדבר), שהיה שנה אחת מבורכת ברוב שפע היכול של תבואה, אך לאחר שאפו הלחם נתפרר לפירורין בלי כח דיבוק והחזקה יחד, וגילו מן השמים שמעם הדבר הוא, כי יש רוח אחת המנשבת על התבואה בעודה במחובר וזה מביא כח האיחוד שיש בהעיסה, ובשנה ההוא המלאך הממונה על הרוחות חיסר את זה, וזה גרם שהפת נתפרר (ועיין עוד יומא דף כא: ובבא בתרא דף כה:). הרי שאם חסר דבר קטן מגבולות שישם השי"ת בעולמו כבר אינו מתנהג בתיקונו, וכן אנו רואים בביצים דספנא מארעא שמציאתם ודינם שונה משאר הביצים, וכל שכן שכן הוא באדם מובחר הבריאה שכלול מגוף ונפש חיה ומתקבצין בו אלפי חלקים לחטיבה אחת מגבורות אשר יצר את האדם בחכמה ומפליא לעשות, ואם חסר רק שראפ"ל אחת אין הגוף פועל בתיקונו כמובן.

וכל זה גם לדעת הפוסקים שהתירוהו על צד הדוחק לאחר י' שנים, וכל שכן לדעת הפוסקים החלקת מחוקק (סימן א' ס"ק ח') וספר טורי זהב (שם ס"ק ח') ושאר פוסקים* (לא אעלים שיש גם חולקים על זה) שיש לומר שהאב אינו אביו של אותו הזרע, והולד הנולד הוא כמו אדם בלי אב, ואביו לא קיים בזה

* בסוף הקונטרס יש רשימת הפוסקים שסבירא להו כן.

דרוש התעוררות במצות פ"ו

מצות פריה ורביה, [ואף הסוברים שבאמבטי קיים מצות פ"ו, יתכן שזה גרע מכיון שמצד פעולת האב והאם לבד לא היה יכול להיות פ"ו רק בפעולת אדם אחר, כמו שכתב תשובות לכושי מרדכי סי' ק"ט שזה גרע מאמבטי עיי"ש], ואם כן לא יחרוך רמיה צידו ולא הועיל לעצמו כלום, ונשאר בלי זרע כלפני זה, וכמגדל בנו של חבירו. וכמה גדול הרחמנות עליו שמדמה שיש לו בן על ידי פעולותיו, והאמת שלא קיים המצוה והוא שרוי במעות כל ימי חייו.

וכל שכן דלפי הפוסקים שהולד אינו נחשב כבנו ואינו מתייחס אליו, הרי מבואר ביבמות מב. שאסורה אלמנה וגרושה להנשא עד שיעברו שלשה חרשים להבחנה, כדי שאם תלד נדע אי הוא בן הראשון או השני, דכתיב להיות לך לאלקים ולזרעך אחרך, ופירש רש"י שאין השכינה שורה אלא על הוודאים שזרעו מיוחס אחריו, ואיפסקא להלכה בש"ע אבן העזר סימן י"ג סעיף א' (ויש דיעות שהוא איסור דאורייתא למאן דילף לה מקרא עיי"ש בפ"ת ס"ק א'), הרי שאסור להביא לעולם ולד שמסופקים מי אבותיו, הגם ששניהם מזרע אברהם אבינו, וכל שכן בענין שאין לו כלל אב, בודאי אינו בכלל ולזרעך אחרך, וכמבואר בתשובות דברי יואל סימן ק"ז בארוכה. וגם חשו חז"ל שם (וכל שכן בזה) מכיון שהעולם מחזיקים שזה בנו של האיש הזה על כן כשימות האב יפמור אמו מחליצה ושאר מכשולות המבוארים שם.

ונוסף עוד בספרי הפוסקים רעות עד אין מספר שיש בזה, ומהם מה שנוגע בסדר בכל עת ובכל שעה, לענין עדות, ולענין קידושין, ואי מילתו דוחה שבת ויום טוב, ואסור ביחוד ובקריבות עם אִם הבעל, ואסורה ביחוד ובקריבות עם בעל אמה ואב הבעל, ואם ימות בעל אמו אין עליו דין אנינות ואכילות שבעה (עכ"פ להקל), ויגזול ירושת אחיו או קרוביו, וחשש אונאה בשידוכים (שזה גרע אף ממקצת מחלה שיש מעלימים מלהודיע, אבל זה בודאי הרבה מקפידים מאד עלה).

ועיין עוד לעיל ד"ה ועל) ובפרט באבות מיוחסים שלפעמים בני אדם משתדכים עם זרעם רק מצד היחוס. ואם בעל אמו כהן הבן ישראל, ומכך ברכות לבטלה בנשיאת כפיים, ועולה לספר תורה ופודה בכורים שלא כדון, ויעשה מכל דורותיו אחריו כהנים בשקר, ואלו הדברים בהחלט יהיו ויעברו עליהם. - וחזן מאיסור חז"ל על האבות לסבב ולד כזה, עוד מכשילים את הולד עצמו במכשולים הנ"ל, שהרי אין מגלין להילד שיש שאלות בדבר קרבת אבותיו, ושעל כל פנים ישאל מורה הוראה שלו כמו שאר שאלותיו, וההורים מסתירים זה בסתר עליון. [ובדידי הוה עובדא שאתי לקדמנא אברך שנוולד לו בן כזה, ואמר לי שהוא מרגיש שאחד צריך לידע דברים כהווייתן ביחוס בנו, על כן הוא מודיע לי שהיה כזה וכזה וכו'].

וכן אין לו זכות במילתו ותלמוד תורתו ובדורותיהם אחרים כשאר אב בישראל. ואין חיוב מצות כיבוד אב על הולד אלא כמו לבעל אמו. ומקיימים בנפשיהו האומר לאביו ולאמו לא ראיתיו ואת אחיו לא הכיר ואת בניו לא ידע. ובחי' הגרעק"א יו"ד סימן רס"ה ס"ד בשם מהריק"ש בכל ולד שיש בלידתו נדנוד עבירה אפילו איסור דרבנן אין אומרים אשרי תבחר וכיוצא בו וכו', ובאות שלום שם אות י"ב שאין לומר ישמח האב ביוצא חלציו וכו'. - ופשוט שבגדון דידן אין לומר קיים את הילד הזה לאביו, דדובר שקרים לא יכון לנגד עיני.

מדי שנה מקדימין הזמן שהזוג יעסקו בעניני רפואה, ותיכף ומיד עושין מעשים אשר לא יעשו, מבלי ליתן הזדמנות להזוג לעסוק בפריה ורביה כדבעי, ונולדים למאות ילדים כאלו, ועוד מעט ולא נדע עם מי רצוי להשתדך (ועיין חינוך מצוה תקס"ד שכתב דאף על פי שכתוב דור שלישי יבא בקהל ד', שאין איסור, אבל משפחות מיוחסות לא ידרו ממעלתן להתחתן עמהם עכ"ל). וחכמינו ז"ל החמירו ופעלו לדומם מעלת יחוס בני ישראל וישבו מצרף וטהרו בני לוי ובני ישראל

כזהב וככסף, ואמרו בכמה מקומות מעלה עשו ביוחסין, ואלו עושים כמיטב יכולתם להוריד ולערטל רוממות פאר מעלת היוחסין שבישראל. ובעו"ה אין צריך לזה כעת אף הוראת רב אלא די לזה הדרכת שועלים קטנים מחבלים כרמים ועסקנים ומדריכים. ומה שאומרים השועלים שכל פא"ל הוא בפיקוח של רב, ומתייעץ עם גדול זה או אחר, הכל שוא ושקר, וכאומר על מנת שתעלה לרקיע כידוע לנו ומובן לכל בר דעת, ולכל היותר לפעמים מתייעץ עם שועל אחר. ואם אומרים שסומכים עצמם על פסק שכבר ניתן בכגון זה מגדול פלוני או רב אלמוני, כבר נודע לכל באי שערי הוראה שח"ו לעשות כן ובפרט בדברים חמורים כאלו ותלויים בחוט השערה בקיבוץ פרטים וסניפים הרבה ביחד. (ומפי אחד מחשובי מנהיגי ישראל ד' יאריך ימיו ושנותיו שמעתי, שבכלל לא שייך בענין חמור הזה הנוגע לכללות קדושת עם ישראל שיפסוק בה היתר כללי מורה אחד, יהיה חשוב כמו שיהיה, אלא צריך לזה קיבוץ ואסיפת כל חכמי ישראל יחד ולדון בה כדת של תורה). ואף אם היה בזה הוראת רב בכללות עדיין איך אפשר למסור דבר חמור כזה וכל פרטיה ביד מדריכים ומדריכות ועסקנים צעירים.

וכל המדובר הוא רק לעצם פעולות הפריה באמצעות הרופאים שהוא אסורה בהחלט לדעת הרבה פוסקים וגם שאר נוקין הכרוכים בזה כמבואר לעיל, ועדיין לא נגענו באופן עשייתה כעת, שהוא שקולה בחומרתה לכל המדובר לעיל ועוד יותר. ואפילו לדעת מהרש"ם שיש אפשרות להקל באיזה אופנים אחר עשר שנים, מכל מקום בהמציאות שנעשה כהיום בודאי אסור לכל הדיעות, דמלפנים היה הרופא מתעסק בזה בביתו ורק במי שהיה לפניו אז, כי עוד לא היה שייך אופן שיוכלו להפקיד על לאחר זמן, וכהיום נשתנה כל זה לגמרי, ונעשה פראבלע"ם גדול בענין ההשגחה בחדר הרופאים ובלאבראמטאר"י ובבית הרפואות שלא יתחלף ח"ו עם אחר בשוגג או במזיד (כי מדינא אין להם שום נאמנות, והרופאים רוצים בהפריית הפאציענטע"ן מפאת כמה טעמים, ואין אדם משמר מה שביד חבירו ורוצה ונהנה בחליפין, והוא דבר זעיר ודקה מן הדקה שאף אין כח בראיית האדם להבחין בו, ואף בלי כונה רעה לפעמים יש על שולחן אחד עשרות

דרוש התעוררות במצות פ"ו

צנצנות כאלו מבני אדם שונים וכמעט שאי אפשר שלא יארע שיקח בטעות ובכלי דעת משל אחר, וכאשר הוכיח הנסיון ומדובר בספרי הרפואה שגם להם זה פראבלעם, ופשוט שאם אין השגחה כהוגן בכל רגע הדבר אסור בהחלט, ושמענו מפי רבנים עצמם העוסקים בזה מדי יום, שמצב ההשגחה בבתי הרפואה הגדולים והמשוכללים (שרובם עוברים דרכיהם) הוא עגום ושוה לאפס. (וכפרט במקרים שצריכים משך זמן ולא נעשה על אתר, שכמעט שאי אפשר בכלל להעמיד על זה השגחה מעולה). כן הוא המצב כמות שהוא בלי כחל ושרק. ותסמר שערות ראש מי יודע איזה פסולים וממזרים ונכרים מתערבים מדי יום בכרם ישראל, עד שיבוא בעל הכרם ויכלה קוצים מכרמו. והרכה בני אדם שעשו על פי הוראת מורה שהתיר להם עצם הפעולות, וכשנתודע להם לאחר מעשה שההשגחה אינה כהוגן נושכים בשרם בשיניהם ושמחה נהפך לתוגה, אך מה שכבר נעשה אין להשיב.

וכן השבת קודש כשהוא בין הימים הנצרכים לזה היא נדרסת ברגל גאווה וקלות ראש על ידי הפאציענט"ן וכל שכן מהרופאים הישראלים, כאילו היה זה איזה מין פיקוח נפש שהותרה והודחה (תשאלו נא מן העוסקים בזה ויתברר לכם באר היטב). - וכן בדיקות הבריורין (טעסט"ס) נעשה על ידי נשים (נורסע"ס) ברובא דרובי מקומות, והזוג הצעיר שעוד לא נתנסו בכאלה אין לאל ידם להתנגד לזה מחמת יראה ובושה רעה (וגם מדמים שהכל יכשר לדבר הנוגע בספק לענין הולדה), ועדיין לא נעשה בזה דבר להדריך ולהציל צעירי צאן קדשים מפח יקוש הבאה עליהם בלא הודע. - וגם פעמים יש בבדיקות ופעולות אלו גם חשש של לאו רפצוע דכה ה"י, ואין כאן המקום להאריך בזה.

יש עוד הרבה מה לדבר בענין זה לאיסור, ואין המקום כעת להאריך יותר ואולי בהזדמנות אחרת אוכל להוסיף ולהסביר יותר באריכות, אבל מזה לחוד יש ללמוד שאין לעסוק בשום אחד מעניני רפואה הנוכרים לעיל רק כמו שנהגו דור אחר דור מזמן ברוא ד' אלקים אדם על הארץ עד דורינו זה. והוא רחום יכפר עון ונסלח לכל עדת ישראל כי לכל העם בשגגה. וד' זכרנו יברך יברך את בית ישראל ויוסף ד' עליכם עליכם ועל בניכם ברוכים אתם לד' בכל טוב סלה.

תוכן הענינים בקיצור נמרץ

- חביבות ישראל שנקראו בנים למקום משום שיש להם נשמה שהוא חלק אלוך ממעל.
- למה נקראו בני תשע מדות מורדים ופושעים, ולמה יתבררו מתוך כלל ישראל.
- אם יש פגם ביצירת הגוף אינו כלי מוכשר לקבל קדושת הנשמה המהורה.
- להפקד בוש"ק היו בכל הדורות מרכים בתפלה ותחנונים, ועוסקים ברפואות פשוטות.
- יש באלו פעולות הזרות פגם להשראת השכינה הרבה יותר מבני תשע מדות.
- ספק אי ניתנה רשות לרופא לעסוק בכזה ואף לבן נח.
- עוד לא נתברר איכות כחות הגוף והנפש וההולדה של אדם הנוצר בכזה.
- להכניס בני אדם בכזה בלי ידיעה אינו רחמנות אלא מדת אכזריות.
- דעת גדולי ישראל האוסרים אלו פעולות הזרות, ואף המתירים מקצת הפעולות הוא רק בהגבלות גדולות.
- דעת הפוסקים שלא קיים בזה מצות פריה ורביה.
- דעת הפוסקים שהולד אינו נחשב כבנו. - ושחז"ל אסרו להוליד ולד כזה משום כמה מכשולים. - וכמה מכשולים להולד במשך ימי חייו.
- ענין השחתה בבדיקות ופעולות אלו. - ולפעמים חשש לאו דפצוע דכה.
- מצב ההשגחה על זה בהרבה מקומות עגום ושוה לאפס.
- חילול שבת קודש הכרוך בזה.
- בדיקות בירורין על ידי נשים.

הוספה בכת"י מהרב שליט"א

[וכן כל חצאי מרובע שבתוך הדרוש]

לאור כל הדברים הנאמרים לעיל באמת ובצדק (ואף יותר מהם מה שאי אפשר לאמור ברכים), הנני בבקשה לכל הרבנים ומורי הוראות (ויש מהם שקטנם עבה ממתני) אותן המתירים אופן ב' הנ"ל שהתיר בתשובות מהרש"ם בשעת הדחק גדול, (ועל זה סומכים האידנא להתיר בשופי לכל אלו שלא נפקדו בוש"ק זמן קצר לאחר נשואיהם), שמעו לדברי זעירא מן חבריאי, שלרגלי כל המכשולים הכרוכים בזה, נא על כל פנים לשום גודא רבא התנאים שכתב בתשובות מהרש"ם (שאינן בפוסקים מקילין יותר ממנו) שלא להתיר לפני עשר שנים בשום אופן יהיה מה שיהיה, ובהסכמת שלשה רבנים (ועל כל פנים אחד מהם יהיה גדול בישראל, כעין שכתב תשובות נודע ביהודה תנינא יו"ד סוף סימן פ"ח לענינו (ועיין עוד שם חלק אה"ע ריש סימן ק"נ), כי דבר זה נוגע בחמורה שבחמורות), ובאלו השנים ירבו ברחמים ותחנונים לפני מלך שומע קול שועת עתירות ומאזין לקול תפילת עמו ישראל ברחמים בורא רפואות ורופא חולי עמו ישראל, ויעסקו בכל מיני רפואות, ואין מעצור לד' להושיע בכל אופן שיהיה אף במה שאין לרופאים עדיין רפואה על זה בדרך הטבע, ומקרא מפורש ויגיעו עד שערי מות ויזעקו אל ד' בצר להם ממצוקותיהם וישעם ישלח

דברו וירפאם וימלט משחיתותם, ובפרט בענין פקידת עקרות שהוא ביד ד' וכתוב (תהלים קכו, ג) הנה נחלת ד' בנים שכר פרי הבטן (ועיין שם באבן עזרא), והשי"ת בודאי יפקדם בברכה מן השמים, ואם ח"ו לא נענו עוד, אז יתירו להם (לפי דעתם) ורק במקום שמתאפשר שיהיה בשמירה מעולה והשגחה בכל רגע ממש מתחלה ועד סוף. ואופן ג' ואין צריך לומר אופן ד' הנ"ל ח"ו להתיר בשום ענין (דלא מבעיא שהאוסרים אופן הב' שכ"ש וק"ו בן בנו של ק"ו שאופן ג' אסור, אלא אף להמתירים אופן הב' על צד הדוחק, יתכן שאופן הג' היו כולם אוסרים כי הוא גרוע בכמה דרגות מאופן הב', ועל כל פנים הוא דבר שלא דנו בה כלל שום אחד מהפוסקים שלפני זמנינו שהם מאירים עינינו בכל שאלה ופסק הלכה, וכמה אימה ויראה וחרדת הדין צריך לכל הנכנס לשערי הוראה בזה).

וגם בלי סברת האוסרים הנ"ל והגבלות המתירים, יש לראות את הנולד וליקח בחשבון שבזמן לא רחוק יהיו ענינים אלו בהשיג יד כל אחד (כשאר עניני רפואה שבתחלתן עלו הון תועפות ורק יחידים יכלו להשיגם ושוב החל מחירם ונעשו שווים לכל נפש) ולא יצטרכו לזה סיוע ויעוץ של שום אדם. גם יתחדשו עוד אופנים מינים ממינים שונים שאף אינו עולה כעת על הדעת. וכל אברך יבחר לעצמו לעשות מה שטוב בעיניו ובזמן שישער לפי דעתו הפעוטה שהגיע עת לעשות איזה פעולה חיצונית, כי ההיתר כבר נתפרסם בראש כל

חוצות ובין חבריו שעשו כבר מעשה אבל הפרטים וההגבלות (אם ישנם) אינם מפורסמים, וכיון שניתן רשות למשחית אינו מבחין בין טוב לרע, ואם לא יועיל אופן אחד לא ימנע עצמו משום אופן שיהא בהשיג ידו ח"ו כמובן זה לכל בר דעת, אך על ידי גודא רבא הנ"ל קלא אית למלתא שזהו דבר חמור ביותר ונציל ממכשול כפי האפשרי.

ואת כל אחינו בני ישראל אבקש, אנא לא תסייעו בממון או בגוף לאלו שמרוב צערם עושים מאלו פעולות הפריה שלא כדת של תורה, ולא תהיו בכלל מסייע לעוברי עבירה ונותני יד להביא כלאים ונטע זר בבית ישראל, על הראשונים אנו מצטערים וכל שכן שלא לגרום להוסיף עליהם, ואין אדם חוטא ולא לו. - ואם תרצו לעזור להם, תתפללו עליהם מדי יום, כמו שהיו נוהגים כן אבותינו בכל דור ונושעו (וכמעט שנשכח זה כעת בעונותינו הרבים מצד גודל התלות בדרכי הרפואה החדשים), והן ק' כביר לא ימאס, ויפקדם בזש"ק בזכות תפלת רבים.

והקריאה יוצאת מקירות הלב לכל אלו מאחינו בני ישראל שעוד לא נפקדו לעת עתה בזרע של קיימא, אנא חוסו על נפשותיכם ונפש דורותיכם וקדושת יחוס המשך הדורות מהאבות הקדושים עד דור הזה, ואל תחטאו בילד להביא נטע נשחת זור בכרם ד',

ולא תעשו שום פעולות זרות אשר לא שערם אבותינו בכל הדורות (רק בדרכי רפואה פשוטים שנהגו בכל הדורות), והוא מעוות שלא יוכל לתקן את אשר כבר עשהו וילווה את הילד כל ימי חייו (והרבה אבות שלא עמדו בנסיון והולידו בן, הגם שנראה צהלם בפניהם יגונם בלבם פנימה ואין שלום בעצמותם ומלאים ספיקות כל ימיהם). ושאו עיניכם לאבינו שבשמים אלקי הראשונים והאחרונים ברחמים ותחנונים כמו שנהגו אבותינו בכל דור, וקו אל ד' הטוב ומטיב לכל ורחמיו על כל מעשיו שיחיש לחנכם ובטחו בד' שאין אדם שומע לו ומפסיד, וזכות זה עצמו כדאי שתתפקדו במהרה בדבר ישועה ורחמים זרעא חייא וקיימא בלי פגם ודופי זרע קודש בך ד', ויהיו אהובים למעלה ונחמדים למטה תלמידי חכמים חסידים ואנשי מעשה לאורך ימים ושנות חיים, יראה אל עבדך פעלך והדרך על בניהם.

וכל מי שבכוחו (כאבותם ואבות אבותם ולפעמים חבר טוב וכו') להעיר אוזן שומעת של אברכים צעירים שעוד לא יודעים בין ימינם לשמאלם, על חומר הדבר ושיטתו שכמם לסבול נטרונא עד שיעזרו מן השמים, מצוה רבה עליהם לפקוח עינים עוורות וזכות הרבים תלוי בהם, ובהמשך הזמן גם אלו האברכים יכירו להם טובה, ויברכום בכל מיני ברכה כמו ששמענו כמה פעמים, ולמזהיר ולנוהר שלומים תן כמי נהר.

רשימת פוסקים שדנו בענין זה

(בודאי יש עוד הרבה פוסקים אלא שאלו ראינו דבריהם בפנים)

[וזאת לדעת שכל הפוסקים הקדמונים מדברים רק מאופן הא' שהוא אמבטי (כי עוד לא נתעסקו הרופאים בימיהם בשאר האופנים) ולא היה שייך בכלל לדון אי זה מותר או אסור אלא אי קיים בזה מצות פריה ורביה ואי נחשב כבנו (אבל באופנים שהמציאו בימינו, יתכן שגם לשאר הפוסקים שם לא קיים מצות פ"ו ואין הולד מתייחס אחריו). - והפוסקים האחרונים שקרובים לזמנינו מדברים גם מאופן הב' שהוא הפריה באמצעות רופא (ונקרא בלשונם אי - יו - אי). - אך מאופן ג' (הנקרא בלשונם אי - ווי - עף) ואופן ד' (הנקרא בלשונם ספער"ם דאנע"ר - ע"ג דאנע"ר - סאראנעי"ט מאדערהו"ד) לא עלתה על דעתם לדבר כי לא היה שייך בימיהם].

דיעות שלא קיים בזה מצות פריה ורביה (או על כל פנים ספק).

ספר טורי זהב אה"ע סימן א' ס"ק ח'.

חלקת מחוקק שם ס"ק ח'.

ברכי יוסף שם אות י"ד.

ערוגת הבושם (להגר"מ בכרך ו"ל) שם ס"ו.

שאלת יעב"ץ ח"ב סימן צ"ז.

מהר"ם שיק מצוה א'.

תשובות לבושי מרדכי בתרא סימן ק"ט.

תשובות חלקת יעקב ח"א סימן כ"ד.

תשובות והנהגות ח"ב סימן תר"ע.

דיעות שאין הולד מתייחס אחר אביו (או על כל פנים ספק).

ספר טורי זהב אה"ע סימן א' ס"ק ח'.

חלקת מחוקק שם ס"ק ח'.

אפי זוטרי שם ס"ו.

ברכי יוסף שם אות י"ד.

ערוגת הבושם שם ס"ו.

חסדי דוד תוספתא יבמות פ"ח ה"ב.

תשובות בר ליואי ח"ב סימן א'.

תשובות חלקת יעקב ח"א סימן כ"ד.

תשובות והנהגות ח"ב סימן תר"ע ותרפ"ט.

פוסקים הכותבים שלא לעשות אופן הב'

תשובות דברי מלכיאל ח"ד סימן ק"ז וק"ח.

תשובות לבושי מרדכי בתרא סימן ק"ט.

תשובות דברי יואל סימן ק"ז אות ה', בזמנו [של מהרש"ם] צווחו גם בזה הרבה מגאוני זמנו. ועיין מה שכתב שם סוף סימן ק"מ ד"ה גם ודו"ק.

הגרא"ד רובינשטיין ז"ל אב"ד קאוואטשהאן, בתל תלפיות שנת תרצ"א אות נ"ה.

בשם חזון איש; בחידושים וביאורים יבמות נה: ובתשובות ציץ אליעזר ח"ט סימן נ"א ש"ד פ"ו.

בשם הגר"ז מברסק; תשובות והנהגות ח"ב סימן תר"ע, מפי מרן הגאון הרב מברסק הגר"ז זצ"ל שמעתי שלא להאריך בנימוקים בזה [לאסור] שאז באים קוצצין נטיעות לחלק ולהתיר, אלא יש לאסור בלי נימוקים עכ"ל. (ועיין עוד שם חלק ג' סוף סימן ת"ז). ובספר מעלת היוחסין.

בשם הקהלות יעקב; בספר מעלת היוחסין - ובמכתב בנו הגר"ח הנדפס להלן.

שו"ת דברי אפרים אליעזר ח"א סימן ר"ב, כנודע לא הסכים אתו [עם המהרש"ם] שום רב מובהק בהוראה זו.

תורת אלף ח"ה מכתב רי"ב, נ"ל פשוט שלבנות ישראל הכשרות אין להתיר אפילו מבעלה.

ועיין עוד בארוכה באוצר הפוסקים סימן כ"ג ס"ק א' אות י"ז. - ובדרוש זה של פרקי אבות דף כ' סוף ד"ה וכן השבת.

דיעות המתירים אופן הב'

כתבו מפורש שהוא רק לאחר שעסקו ברפואות הרבה שנים ולא הועיל יש להתיר מדוחק ורק על פי הוראת חכמים. ויש שכתבו שרק לולד אחד ולא ליותר. וכתבו עוד שאין שום חיוב מצד מצוות פריה ורביה לעשות כן אף פעם אחת.

אופן ג' וד'

אין כלל שום מדובר בזה בפוסקים שלפני זמנינו, כי נתחדשו לאחרונה לפני איזה שנים, ויתכן שכולם היו אוסרים אופן הג', ובודאי שכן הוא בנוגע לאופן הד'. [וכן בתשובות ציץ אליעזר (שכידוע היה גם ידען גדול בעניני רפואה הדק היטב) האריך לאסור אופן הג' בחלק ט"ו סימן מ"ה, וכתב שבזה לכל הדיעות לא קיים פריה ורביה ואינו מתייחס אחר אבותיו. [וכתב עוד בתוך הדברים, בהפריה מלאכותית אין כמעט כל אפשרויות של השגחה]. ובחלק י"ט סימן מ' כתב אנכי על משמרתי אעמודה וכדעתי אז כן עתה עכ"ל].

פוסקים האוסרים בדיקה בבעל;

אף כדי להמציא לו על ידי זה רפואה שיוכל להוליד

(וזאת למודעי שכל אופני הפריה על ידי רופא נוגעים באיזה אופן באיסור הזה).

שו"ת ויען אברהם (פלאני) אה"ע סימן ז'.

שו"ת מהרש"ם חלק ז' סימן כ"ו וחלק ג' סימן רס"ח (וכתב שכן כתב בכמה תשובות).

שו"ת מהר"ש חלק ו' סימן ע"ה.

שו"ת דברי מלכיאל חלק ה' סימן קנ"ז (ובעוד תשובות).

שו"ת צפת פענח חלק א' סימן יח.

שדה חמד מערכת אישות סימן י"ג.

שו"ת מנחת אלעזר חלק ה' סימן י"ג.

שו"ת קרן לדוד חלק אה"ע [נאבד בשנת תש"ד]. (ז"ל הרה"ג מוהר"ר דוד מאשקאוויטש ז"ל אבדק"ק מישקאלץ ובאניהאד בסוף ספר זהב שבא (ארצה"ק תשי"ט), דכירנא היטב הדק היטב שהעתקתי לתוך קונטרס התשובות כת"י אדמו"ר הקרן לדוד זי"ע בשנה האחרונה תרפ"ח שהשיב להגאב"ד ק"ק ג' באניא הי"ד שביקש הסכמתו למה שביירר לנמות להתיר, וסתר בתשובתו כל ראיותיו וסיים כי ח"ו להקל עכ"ל).

דרוש התעוררות במצות פ"ו

שו"ת דברי יואל סימן ק"ז אות ו'.

שו"ת דברי ישראל (בהערות בסו"ס זהב שבא כתב בזה הלשון למעשה בכלל לא הודקקו לשאילה זו אלא לצורך גדול וכגון שעברו כבר עשר או עשרים שנה ולא ילדו, ואף בכגון דא רובא דרובא החמירו, לכן הירא דבר ד' יחוש לדעת הגדולים הנ"ל דאסרו בכל אופן עכ"ל).

שו"ת עמק הלכה חלק א' סימן ס"ח.

שו"ת באר משה חלק ג' סימן קנ"ב באמצע אות ט"ו (הנשר שנה י"א סימן ס"א).

ועיין עוד בארוכה באוצר הפוסקים סימן כ"ג ס"א ס"ק א' אות י'. - ובדרוש זה של פרקי אבות דף ח' ד"ה וכעת.

מכתב הגאון מוהר"ר חיים קניבסקי שליט"א

משלהי שנת תשס"ז לפ"ק

אזאמר גב' מקניב מאר' ד' ח' קניב, הפני' אגשמה

וה' אוסר אגמתי ד' אבן אפי' את שומעו היטב לצי' ה'ב' טל המ' ועומ ראשתי וה' צועק מאר' ד' אגמתי קמא פמא

ולאני הוציא ימיו פגומה ק' וכבר אמר אנחנו אגמתי ד' אגמתי
אז אגמתי אגמתי ד' דנימ וחכמים אגמתי ד' ואני הוציא ד' דנימ
(ד' פמא פ' ט) והי' יתקנה ד' אגמתי ד' אגמתי ד' אגמתי

חיים קניבסקי

אאמו"ר [בעל קהלת יעקב] זצ"ל הקפיד מאד על מה שקורין „הפריה” „והשבחה” והיה אוסר לגמרי בכל אופן, אפילו אם שומרים היטב שזה הזרע של הבעל ונותן באשתו, והיה צועק מאד על זה שאיסור גמור הוא.

ובודאי הבנים יהיו פגומים ר"ל, וכבר אמר אברהם אבינו, רבונו של עולם אם עתיד אני להעמיד בנים ולהכעיסך מוטב לי ואני הולך עירי (בראשית רבה פרק מד, ט), והשם יתברך יפקוד בורע של קיימא לכל הזהירים באיסור.

חיים קניבסקי

וכעת נדפס עוד ב' מכתבים כעין זה בספר מעלת היוחסין

שנדפס מחדש;

בעזה"י אור לכ' כסליו תש"ע

ראיתי ספרכם, והנה דבר ידוע שאאמו"ר זצ"ל היה צועק מאד על הרוצים לעשות כן ואמר להם שזה איסור גמור, וחוזן מזה כמה מכשולים יבואו מזה לדורות הבאים, ובודאי הבנים שיצאו מזה עלולים להיות רשעים ופושעים וגרועים מהט' מדות דנדרים כ' ב' וכבר אמרו חז"ל (בב"ר פמ"ד סי' ט') אמר אברהם לפני הקב"ה אם עתיד אני להעמיד בנים ולהכעיסך מוטב לי ואני הולך עירי וכל העומד בנסיון ושומר נפשו אשרי חלקו לעת"ל.

חיים קניבסקי

בעה"י. לא אוכל להעיד על כל הדברים כי לא שמעתי על הכל, אבל בעיקר הזרעה מלאכותית אפי' מבעל לאשתו בימי טהרה היה אאמו"ר זצ"ל מאד צועק על זה ואמר שזה איסור גמור ובודאי שמע זאת גם ממרן החזון איש. פרטים יותר אין ידועים לי אבל כל הענין הוא תועבה ובודאי יכולים לצאת מזה בנים רשעים, והשי"ת יצילנו.

חיים קניבסקי

דברי הגאון מוהר"ר חנוך העניך פאדווא ז"ל

(נדפס בקונטרס בפרדס הסופר, מונטריאל תש"ע, דף קס"ב)

...בפרוס הפסח תנש"א לפ"ק נסעתי ללונדון יצ"ו ונכנסתי אל הגאון רבי העניך פאדווא (שליט"א) זצ"ל [וכו'] וסיפר לי שבהיותו דיין בירושלים בא אליו אברך עירי בשברון לב שהרופאים אמרו לו שאין להם סיכויים [לזרע של קיימא] אלא אם הרופא יהיה אמצעי, והשיב לו הגר"ה, מה אעשה שאני שייך לעדת החסידים, והחסידים החמירו מאד בענינים אלו, וגם המהרש"ם שהתיר לא התיר רק בדוחק גדול וכו' עכ"ל, ועיי"ש עוד.

מובאת בזאת עדות הגר"ש גריינימן זצוקללה"ה על דעת מרן החזו"א
כפי שנמסרה ע"י בנו הגאון רבי אברהם דב שליט"א

בס"ד כ"ב סיון תשס"ט לפ"ק

שמענו מהגאון רבי אברהם דב גריינימן שליט"א

בשם אביו הגאון רבי שמריהו זצלקלה"ה שמרן ז"ל אסר
הזרעה מלאכותית מבעל לאשתו בכל אופן וזמן וגם שזה נכלל
במה שאמרו בגמ' לא ישא אדם אשה במדינה זו וילך וישא
אשה במדינה אחרת שמא יזדווגו זה לזה ונמצא אח נושא את
אחותו, כך שמע הגר"ש ממרן החזו"א בעצמו.

נכונים הדברים הרשומים לעיל, יום ב' אור לט"ו חשוון
יום פטירת מרן החזו"א זללה"ה
אברהם דב גריינימן

גם * ידענא עובדא ששאל הגה"צ הרא"א דסלר זללה"ה
ממרן החזו"א זללה"ה אודות א' מתלמידיו שלא זכה לזש"ק
שנים רבות, אם נכון להשתדל ע"י טיפול בהזרעה מלאכותית
מבעל לאשתו, ואסר לו מרן זללה"ה.

א.ד. גריינימן

ב"ד (בן דודי) הראב"ד (הר' אברהם דב) הנ"ל הוא נאמן
וכל דבריו אמת

חיים קניבסקי

* מפי ת"ח מופלג מזקני הדור ששמע מחמיו הגאון הצדיק רבי אליהו אליעזר דסלר זצוקללה"ה
שהוא שאל מהחזו"א עבור תלמיד א' מתלמידיו.

אייר תש"ע

לכבוד מרן יחיד מופלא הגר"ח קניבסקי שליט"א שלו' עליו ורוב ברכות

ראיתי שכתב הדר"ג במכתב על דבר הזרעה מלאכותית וזה לשונו: זה איסור גמור, ובוודאי יכולים לצאת מזה רשעים, וגרועים מהט' מדות, וחז"ל מזה כמה מכשולות לדורות הבאים עכ"ל.

ויש לי הערה קטנה, דהנה הב"ח ביורה דעה סי' קפ"ה כתב וז"ל: מצאתי סמ"ק ישן מה"ר פרץ שכתב אשה נדה יכולה לשכב אסדיני בעלה, ונוהרות מסדינים ששכב עליהם איש אחר פן תתעבר מש"ז של אחר, ואמאי אינה חוששת פן תתעבר בנדוטה מש"ז של בעלה ויהא הולד בן הנדה (עיי' ביאור הלכה סי' ר"מ ד"ה בני נדוי), והשיב אפילו תתעבר מש"ז של אחר, הלא בן סירא כשר היה, אלא דמש"ז של אחר קפדינן אהבחנה גזירה שמא ישא אחותו מאביו כדאיתא ביבמות (ל"ז ב') עכ"ל.

שמע מינה א' הולד הנולד מעיבור חיצוני כגון אמבטי אינו פגום, ואפילו נולד מאחר שאינו בעלה. ב' שמע מינה שיש חובה לחוש ולהזהר מש"ז של אחר, מחמת דין הבחנה שמא ישא אחותו מאביו.

ואם כן אף שבוודאי יש למנוע משום הבחנה, כי הפיקוח אינו מוחלט (*הערה. כתבתי כן, אחר שהעידו לי מאחד המכונים\ארגונים שאמנם בכח המכון לשמור כמעט בוודאות להוריה המבקש שהוא ישתמש מהשומור, אבל הוצאת הש"ז והביצ"י נעשה בבית חולים, ובהכרח יש עודף, ואם מגיע אדם שאינו שומור תו"מ ואינו הולך דרך הארגון וחסר לו זרע, יכול הבית חולים ליתן לו מהזרע של השומור תו"מ, ואין לאל המכון\ארגון למנוע מזה, ויש לברר ענין זה), אבל מי שעשה כן הוולד אינו פגום, ולכאורה לדברי מעכ"ת יש פגם (נפק"מ לשיד') וצ"ע מהג' סמ"ק שמבואר שאין פגם*. ואולי החמיר הדר"ג בלשונו למיגרר מילתא, ומשכחת אם רופאה הוציאה מהאיש את הש"ז, ויהיב דעתיה.

חיים ראז

תשובת הגר"ח:

כל מה שכתבתי בענין הזרעה מלאכותית הוא מפי אאמו"ר וצ"ל, ומפי מרן החזו"א שהיה צועק על זה ומוחה וכן ידוע לרבים.

* ההדגשות מאתנו, המערכת. לתשומת לב, שמעוררין כאן על חשש חמור של אח נושא אחותו, חשש השייך גם בבדיקת זרע בעלמא.
** הערת המלבה"פ -

ענינן של בני ט' מדות בגלל חסרון בחיבת האישות ואין זה רק חסרון מעלה רק שבכך שחסרה המעלה הראויה ה"ה נוטה לצד הפריצות והזנות וכ"א ברש"י נדרים כ' ב', והנה משמע בתוס' יבמות נ"ה ב' (ד"ה אינו) דהא דא"א מתעברת אלא בגמ"ב הוא דאף אם הזרע לא יפתח רחמה לקלוט, והשתא קליטת העיבור בטבעו בא עם התעוררות ההרגש שבגמ"ב, ולזמן עצמה לדבר צנוע כ"כ ע"י סרסור, יחד עם הידיעה שביד הסרסור ובאחריותו נמסר זרע בעלה שהוא ג"כ דבר צנוע [וגם מעיקרא כששימש היה דעתו לכל זאת] יש בזה מן השייכות לצד הפריצות והזנות ובמדה מיוחדת וניכרת יותר מכל ט' מידות.

ועי' לשון הרמב"ם פ"ד מהל' דעות הל' ד' ה' דכשם שבמחשבתו המתקנת תלוי ענין הולד כן במחשבתה של האשה הוא ג"כ תלוי.

והנה וראי האשה צ"ל לעולם צנועה במחשבתה ובהרהור שלה, ועי"ז אינה מתעברת אלא בגמ"ב, משא"כ ע"י חסרון צניעות במחשבה ובהרהור מתעברת גם מן הסדין, א"כ עד שתיוהר מן הסדינים תיוהר מן הפריצות דאל"כ גם ע"י בעלה לא יאה במחשבה כראוי, מה שאין כן בעת נדוטה – אילו היה בהולד הנולד מן הסדין פגמא דבן הנדה דהוא יותר מט' מדות כיון דאסורין זע"ז בחיוב כרת דומה יותר לבני כל ח"כ כדמשמע לשון השו"ע אהע"ז סי' ד' סעי' י"ג ובביהגר"א שם אות ל', אזי היתה צריכה עכ"פ להתרחק מן הסדינים, ולזה כתב הסמ"ק דאינו בן הנדה כה"ג.

הננו להביא בזאת מכתב מא' מגדולי הת"ח המורים הלכה לרבים שהפנה שאלתו לרבנו מופה"ד הגר"ח קניבסקי שליט"א ואשר במכתב הזה נאמרו כמעט כל ההצטדקויות שיש להמחזיקין בדרך ההפריות המלאכותיות – ותשובת הגר"ח בצידו

ז' כסלו תשע"א

לכבוד רשכבה"ג הרה"ג חיים קניבסקי שליט"א, שלום וברכה,

נמסר לידי ספר מעלת היוחסין בעניין הפרייה מלאכותית ובשומי עיוני בו אינה ה'

ית' לידי פרופסור שומר תורה ומצוות שעובד במחלקת הפריין בבית חולים מונטפיורי

בכבוד רב

(-)

תשובת רבנו הגר"ח בשולי המכתב הנ"ל:

חלילה לעשות דברים כאלו, וגם יכול להביא לידי כמה תקלות כידוע

* הערת המערכת – הגר"ח לא דיבר שם על הפריה או הזרעה מלאכותית אלא על בדיקה לצורך רפואה שתביא להולדה כדרך כה"א. וע"ז הסכים עמו המנחת יצחק.

עם גמר העריכה הגיענו מכתב שנשלח להגר"ח קניבסקי שליט"א
ותשובת רבנו הגר"ח מיום כ' טבת תשע"א
וראינו לנכון להביאם פה משום כמה דברים שנתחדשו

לכבוד מרן הגר"ח קניבסקי

א. ילדים שבאו לעולם שלא בדרך כל הארץ אלא בדרך מלאכותית, האם צריך
ב' עדים להעיד עליהם שהם מן האב, כיון דהוי דבר שבערוה, ולא שייך כאן חזקה
רוב בעילות אחר הבעל. וא"כ יש לחוש שהם אסופים, דעל הרופאים לא סמכין,
ובהשגחה המקובלת יש רק אשה אחת.

ב. לפמ"ש כ' מרן שליט"א בהסכמה לספר "מעלת היוחסין" שהם גרועים מבני
ט' מדות, האם מותר להעלים בשידוכים שנולד שלא כדרך כל הארץ או שחייבים
לספר זאת.

ג. לפמ"ש כ' מרן הקה"י זצוק"ל בספר יבמות סי' מ"ה להקל בבני ט' מדות
שאם יש להם מדות טובות מותר להתחתן אתם, לכאור' הנולדים שלא ע"י דרך ארץ
ג"כ מותר להתחתן אתם, אם יש להם מדות טובות, והם בני תורה צנועים ועדינים.
ביקרא דאורייתא

תשובת רבנו הגר"ח שליט"א

א. תלוי אם נחשב בנו עי' כב"ש ריש אה"ע

ב. ראוי לספר

ג. אולי וצ"ע

מחזור ליל לארבעה עשר

ותא לאור ע"י
מערכת נחלי בינה
סעודאהעלי

כל החסידות שמחות

דברי תורה

מאת כ"ק מרן רבינו שליט"א

דרשת פרקי אבות

והתעוררות בענין מצות פריה ורביה [חלק שני]

שבת קודש פרשת בהר שנת תשע"א לפ"ק

אנו עומדים כעת באמצע משנה י"ד:

חביבין ישראל שנקראו בנים למקום חיבה יתירה נודעת להם שנקראו בנים למקום שנאמר בנים אתם לד' אלקיכם.

וכבר דברנו מדקדוקים שיש במימרא זו, ועוד לאלקי מילין לפרש כעת וכו', והיוצא לנו מזה שאין תכלית לידת בנים אצל איש ישראל שזה לשאר גווי הארץ, שמונה בטבע האנושי רצון להוליד ולגדל בן ובת, ועיקר ענינו בישראל לקיים מצות בוראי שצוני לפרות ולרבות ולהוליד בנים למקום זרע יעבדנו עוד יהודי שיעבוד את השם יתברך, (וכמו שכתב ברבינו בדיי (ריש בראשית), כי בישראל הכונה בגולדים לשמו לבד לקבל הנפש השכלית ולהמשכת רוח הקודש, ולא ככונת הרשעים שהוא כדי ליישב העולם ולאכול ולשתות כבהמות). וכעין זה כתב בלקוטי אמרים (אגרת

הקודש סימן ט) לענין פרנסת אשה ובנים וזה לשון קדשו, ולא יהיה בית ישראל כעובדי ע"ג דונין ומפרנסין ומוקרין לנשיהו ובניהו מאהבה, כי מי כעמך ישראל גוי אחד בארץ כתיב, דהיינו שגם בעניני ארץ לא יפרדו מאחד האמת חס ושלום, אך בזאת יאות לנו להיות כל עסקינו במילי דעלמא לא לגרמיייהו כי אם להחיות נפשות חלקי אלקות ולמלאות מחסוריהם בחסד חנם וכו', רק שאשטו ובניו של אדם קודמין לכל על פי התורה עכ"ל. ומה נובע מה שכתב אור החיים הקדוש (פרשת ויגש ד"ה אמותה הפעם) כי הצדיקים יותר יחפצו בהעדר הבן בהיותו בן מביש, (וכן במדרש רבה (בראשית פרק מד, אות ט) שאברהם אבינו ע"ה אמר רבונו של עולם אם עתיד אני להעמיד בנים ולהכניסך מוטב לי ואני הולך עירי עכ"ל, ואמרו חז"ל (ברכות דף י.) שחוקיה

איסור הו"ל:

גם יש בה עוד איסור (ולא היה אפשר לדבר מזה אשתקד שהיו אז גם בחורים), והוא איסור הו"ל שידוע לכל אחד תומר האיסור המבואר בשים ופוסקים, ולשון השלחן ערוך (אבן העזר סימן כג, סעיף א) עון זה חמור מכל עבירות שבתורה, והוא בעונש מיתה בידי שמים רחמנא לצלן, ואסרוה כמה גדולי ישראל מדור הקדום אף לצורך פריה ורביה, ונחשוב חלק מהם שאסרוה בכל אופן, אדמו"ר מבעלו, אדמו"ר ממונקאטש (מנחת אלעזר חלק ה, סימן יג), אדמו"ר מסאטמאר (תשובת דברי יואל סימן קו - וקס), הגאונים מברעזאן (תשובת מהרש"ם חלק ו, כ), מראדומיזשלא (תשובת מהר"ש חלק ו, עה), מדווינסק (תשובת צפת פתח סימן יח), מלאמזא (תשובת דברי מליאל חלק ה, סימן קנ), מסאטמאר (תשובת קרן לדוד) זי"ע ועוד הרבה גדולים ומובים, ולא נמצא בדור הזה בכל הרבנים ומו"צ מי שהוא בגדר בר פלוגתא להם מדעת עצמו, ואיסורם קיים בתוקפו, וכל שכן בפעולות הללו שידוע ליודעים שרובו הולך לאיבוד, וגם שצריכים לעשות כן כמה פעמים ולא סגי בפעם אחד, ובהכרח הולך בכל פעם הרבה לאיבוד ממש, תשתכנה אבני קודש בראש כל חצות, (ובזה אף המתירים היו אוסרים), - ומה גם שמגדול הפרסום הכניסו את צעירי ישראל לעסוק ברפואות תיכף איזה חדשים אחר החתונה אם עוד לא נפקדו, ומיד ממש מתחילין

המלך לא רצה לישא אשה כי ראה ברוח הקודש דנפקי מיניה בנין דלא מעלו), - וכל שכן להוליד בנים באופן שיש נדנדוד איסור בעצם היותם ולידתם, שבוה בהחלט אין כוונתו כלל לעבודת השי"ת אלא לגרמייהו עבדו.

הנה קשה עלי מאוד לדבר בענין זה מפאת כמה טעמים, ונוגע לבני אדם מדוכאים ונאנחים, והרבה שקלתי בדעתי אי אומר או לא, אך עומד לנגד עיני דברי הוזהר הקדוש (פרשת תזריע דף מו:) ומובא בראשית חכמה (שער הקדושה פרק יג, אות כו) כמה דעונשא דבר נש האי בנין מלה בישא, כך עונשיה בנין מלה טבא דאתי לידיה ויכיל למללא ולא מליל וכו', כל שכן אי עמא אזלין באורח עקימא והוא יכיל למללא להו ושתיק ולא מליל, כמה דאמינא נאלמתי דומיה החשיתי מטוב וכאבי נעכר וכו' עכ"ל, ואיכנה אוכל וראיתי באבדן מולדתי, על כן אמרתי אשיחה וירוח לי, ואיני מדבר כעת על העבר אלא על הנוגע עכשיו יום יום.

כבר דרשנו אשתקד בחומר האיסור בנוגע פעולות החדשות בענין פריה ורביה (הנקרא כאן איי יו איי ואיי ווי עף), שאצל הרבה בני אדם נעשה זה בעו"ה כחיתר או מצות, וצריך להרעיש על זה, ומצוה לפרסם ולהעיר אוון מודן ועד באר שבע ובכל כדור הארץ, שידעו כולם שיש בזה שאלות חמורות וקלקולים גדולים מאוד כמו שהארכנו שם.

דלמא לאו אביו:

כתב בתשובת חלקת יעקב (חלק א, סימן קמז, ובחדשות חלק אבן העזר סימן יב, אות ו) דאף אם נימא שנחשב כבנו לא הוי רק ספק, דאין עדות ויכיר שזה בנו, ודלמא לאו אביו הוא וכו' עיין שם. וזה הערה חדשה בחומר ענין זה.

בני תשע מדות:

ומלבד כל זה הרי לכל הפחות הם בכלל בני תשע מדות, וכמו שסובר הקהלת יעקב ז"ל ובנו הנאון הגדול רבי חיים שליט"א שכותב שהולד הוא פגום, והבנים שיצאו מזה עלולים להיות רשעים ופושעים.

רק על צד הדוחק והאונס:

וגם אותם קצת גדולים המתירים [איי יו איין] לא התירו רק על צד הדוחק והאונס וניסו כבר כל דרכי הרפואה ועברו עשר שנים ולא נפקדו וקשין גירושין על כן התירו, אבל כל שאר הפעולות שנתחדשו בזמנינו לא היה עוד בזמניהם, ואין בזה הוראה משום אחד מלפני דורינו, ויתכן שכולם היו אוסרים. וכחיום אילו היו עושים כל מצדקי בעסק הרפואות כל אלו השנים ומחמת רוב צערם שחיכו וציפו בכל עת לישועת ד' ולא נענו, והרופאים נתיאשו מהם, עשו אחר כך מעשים אשר לא יעשו לא היה כל כך טענה, על דרך לא יבואו לגנב כי יגנוב למלא נפשו כי ירעב. אולם מצוי מאד שאין שום חסרון בהגוף על פי דרכי הרפואה

בבדיקת זרע בכמה אופנים וכמה פעמים רחמנא לצלן, והוא חנם בלי צורך כעת כלל כלל, שעל זה בודאי אין אף דיעה אחת להיתר.

הולד אינו מתייחס לאב:

וגם דברנו או משימת גדולי הפוסקים שהולד אינו מתייחס לזרע האב כלל, ושאסור להוליד וולד כזה, וגם נוגע למעשה לכמה וכמה הלכות כגון אם האב הוא כהן אין הבן שנולד מאותו זרע כהן, נמצא שקוראים אותו לעלות לתורה כהן והוא אינו כהן, ועולה לדוכן ומברך ברכה לבטלה, ואם פודים אצלו בכור בן ישראל, מברך ברכה לבטלה והבן אינו פדוי כלל, והמלעים שקיבל הם גניבה וגזילה ביד הנקרא כהן, וזה נוגע אלפי פעמים לכל דורותיו אחריו עד ביאת משיח צדקינו, ועוד הרבה מכשולים כמו שהארכנו שם, – והיותר חמור למעשה בזה שאסורה ביהוד ובקריבות עם בעל אמה ועם אב הבעל, וגם אם אין להם כי אם ילד אחד, (ואפילו אם יש לו כמה ילדים יתכן שכולם גם כן לא נתילדו לבית אבותם כראוי), נמצא שלאחר מיתת הבעל (הנקרא אב), נשאר רק באותו בן, וצריכה אשתו חליצה, שהרי לאותם גדולי הפוסקים הרי הוא מת בלי ולד, ואם תנשא לאיש אחר הרי כל ימיו בעבירה עם אשה הזקוקה ליבם רח"ל.

אינו מקיים פריה ורביה:

להרבה דיעות אין הבעל מקיים בזה מצות פריה ורביה דלא עביד פעולת ההפריה, (ואין צריך לומר באיי ווי עק).

לעשותו תיכף, אלא אחר הרבה שנים שעסק ברפואות ולא הועיל, אבל אם יש לו כל האלפים בסלו מוכן, מה יעשה הבן שלא יחמא. ולאו עכברא נגב אלא המחזיקים אותם לזה, והם הם עיקר הגרמא בנזקין שנעשה דבר זה כהפקר בעו"ה.

ומפרסמים במקום אחד שהולידו בעזרתם 600 ילדים בשנה זו וממקום אחר שמעתי 350 ובמקום אחר 100, אבל צריך לדעת דאין זה 600 או 1000 פעמים הו"ל, רק כל פראצעדור נדון בד' וה' פעמים כדי שיעלית כידוע להעוסקים בזה, נמצא שנעשה בערך 5,000 פעמים איסורים חמורים במשך שנה שעברה לבד, ומה גם שמפרסמים רק החלק שהצליחו וגם עשו פרי, אבל את אשר עשו ולא עלתה בידם לא מודיעים, וביחד הוא לערך 10,000 פעמים או יותר, וכשנחשוב לחלק זה בממוצע בין ימות השנה נמצא בערך 15 או 30 פעמים ליום, כל יום ויום מימות השנה כולל שבת ויום טוב ויום כיפור, נמצא שזוהו רח"ל מעשים בכל יום שומו שמים, תסמר שערות ראש, ועל ראשו וכתפיו של מי נעשים כל אלו המעשים וכל ההכנות המרובות הנעשים לזה. ואין אף ארגעניאציא אחת שיש מורה הוראה מובהק עומד בראשה, שיאמר שהוא בעצמו יודע כל הפרטים בכל קעיים ולוקח אחריות על כל מה שעושים מתחלת הטיפול עד סופן. ומי פוסק בעשרות הספיקות המתהווים באמצע הטיפולים וצריך תשובה דחופה על אתר, (ואף אם תמצא לומר שדיבר עם מורה הוראה על

(הנקרא "אנעקסלעינר נאן פערטיליטיר"), אלא שהשית" סגר רחמה לפי שעה מסיבה הידוע למסבב כל הסיבות, והם קצרה רוחם לקוות אל ד' ולהעתיר לישועתו, אלא כאילו רוצים ליקח בחזק יד. ובאמת אפילו באופן שהרופאים אומרים שאין תקוה וצריך לעשות מאלו פעולות החדשות, כוונתם רק באותו מעמד ומצב שהגוף הוא עכשיו והם ניסו על פי דרכי הרפואה לעורר בהגוף כח ההפריה ולא עלתה בידם על כן רפו ידיהם, אבל באמת שיש כהיום חבורת רופאים אחרים העוסקים בענין שנקרא **ריפראקטיוו אימוניאלעדזשי**, דהיינו שחוקרים מהו הסיבה בהגוף שמביא לידי חסרונות אלו, ועושים פעולות לתקן זה על פי דרכי הרפואה שיהיה ראוי להוליד בדרך הטבעי.

אבל המצב כהיום בעונותינו הרבים שנעשה כל אלו הפעולות כהיותר גמור, ורואין אברכים צעירים (ויננע צוציקלעך) כשנתיים או אף שנה אחרי חתונתם, שממש רק התחילו לעסוק בעניני רפואה, והעסקנים כבר מסיתים אותם למה לך להתייגע בכל המעסמס ועניני רפואה, הרי לך דרך סלולה שיותר מועיל וכשר וישר, וממילא סוף סוף תעשה אותו, מוטב שתעשנו תיכף ומיד, כאילו היה הכל היתר גמור בלי פקפוק בפוסקים, ומגישים הכל על גאלדענע טאץ עם כל המעות הון תועפות הנדרש לזה, ואם היה משלם בעצמו מכיסו היה מחשב כמה פעמים לפני זה אם לעשותו או לא, ועל כל פנים בודאי לא היה אין ברגליו

נוכחתי לדעת הרבה והרבה יותר הטראגדיע והעולות המוגנות במעשים העשויות לזה באופן קבוע.

ורואים אנו איך ששאר מוסדות גדולים וטובים כגון העוסקים בהצלה בגשמיות ומחולאים וגם מוסדות הצלה ברוחניות ומשמד ותלמודי תורה וישיבות קדושות וכדומה, נאנחים ונאנקים, צוהזין שאי אפשר להם להתקיים מפני גודל ההוצאות וקוצר התמיכות, אמנם לזה מחזיקים בהון רב ומפזרים סכומים עצומים, שמעולם לא שמענו כזה לשום דבר שבקדושה, מה זאת אומרת שהוא מסמרא דקדושה או הפוכו. (והרבה מזה אף אינו הולך לצורך הוצאות פריה ורביה, אלא למהקרים שונים (הנקרא ריסערש)).

דעת הרבנים:

ישנם מוענים שאני יחיד בדעת זה, (אף על פי שבאמת לא אמרתי כלום מדעת עצמי רק אני מפרסם דעת גדולי פוסקים שמלפנים, וכל מי שאינו רוצה לשמות עצמו יודע היטב מה היה דעת צדיקי וגאוני הדור הקדום בכל כגון דא), וגם מדשתקו שאר רבנן שמע מינה דניחא להו, חנני להודיע שבמשך השנה שעבר עילינו לטובה דברתי עם הרבה רבנים ואדמור"ם (לפי מיסת הפנאי, שכמוכן לא היה אפשר לי לילך ולדבר כלום, רק קצתם שפגשתי ונכנסתי עמם בדברים), וכמה מהם הודו לי להאיסור, והרבה אמרו לי שהענין כואב להם עד דכוכה של

כללות עשיית פעולות אלו), הוי אומר העסקן או העסקנית או הצעיר עצמו היודע שהכל מותר לצורך פריה ורביה.

פוסקים ורבים חדשים:

ואי אפשר להבין האיד איש הנקרא מונקאטשער חסיד או סאטמאר חסיד (או שאר חסידים שידועים שדעת רבם היה נגד זה) יכול לעמוד לצדם ולעזור להם בנוף ובממון, לעבור על המפורש בתשובות רבותיו לאיסור גמור. ואף שאר כל אדם גם אם אינו יודע דיעות הקודמים, אבל על כל פנים בודאי הוא דבר חדש שלא שערס אבותינו, וכבר מפורסם בין יראים שחדש אסור מן התורה בכל דבר, וכל שכן בדבר זה שנוגע לעצם יסוד קדושת המשך הדורות מהאבות הקדושים עד הדור הזה, ובפרט שמפרסמים שהם מתחדשים מדי שנה בשנה ואף מדי יום ביומו במעטאדן חדשים, וכל שמשוכלל יותר מובן שבדרך כלל הוא גם חמור יותר ונכנסת יותר בעומק הקליפה, ותכליתה מי יסורנו.

ומעם שאני חוזר ודורש בענין זה, לפי שהוציאו קול בשוק שכאלו חזרתי חס ושלוש מדברי הראשונים, בהתימתי על קול קורא שכשקורין אותו אויבערפלעכלעך יכולין למעות וללמוד מהלשון דברים שאינם, ולהוי ידוע דאין בזה ממש, ואף לרגע לא חזרתי מדברי, ואיך אפשר לחזור בדבר שכבר איפסק לאיסור בדור הקודם לנו, ואדרבה במשך השנה מעת שהתחלתי לעורר על זה ברבים עוד

נפש, ולא ידעו כלל עד היכן הדברים מגיעים, רק שמפאת סיבות מסיבות שונות אינם יוצאים נגד זה בחרב וחנית, והרבה מהרבה התומכים בזה הוא לפי תומם שסוברים שמסייעים בענייני רפואה פשוטים, ואינם יודעים כלל מה באמת נעשה על ידי שועלים קטנים המחבלים כרמים, רק הודיעו להם חצאי דברים או שקרים, כמו ששמענו מהם. – וכן רבים מאד מאד מאחינו בית ישראל ובפרט הבאים בשנים צר להם מאד ומתאוננים על המצב, וכמה פעמים באו אלי אבות הבעל או האשה, ודמעתם על ילדיהם ממה שרוצים בניהם לעשות מאלו פעולות הורות היפך דעתם ורצונם, וכמו זר נחשבו ואין להם שומע בקרב היונגע צוציקלעך, וכבר אמרו רבותינו במסכת נדרים (דף ט.) רבי שמעון בן אלעזר אומר אם יאמרו לך ילדיהם בנה וקנים סתור, שמע לוקנים ואל תשמע לילדים, שבנין ילדים סתירה וסתירת זקנים בנין.

השגחה:

ואפילו נניח כל האיסורים הנזכרים לעיל לצד, כאילו פעולות אלו הם היתר גמור בלי שום נדנוד חטא, עדיין יש דבר ששקול בחומרתה ככל הנזכר לעיל, והוא שאין השגחה להמעשים שעושים הרופאים והלעבראטארים, ואפילו אם יש שם איש או אשה המסתובבים שם ושומרים, אין זה השגחה גמורה על כל הפעולה מרישא ועד גמירא, כידוע ומפורסם לכל ואין כאן מקומו להאריך בזה, הגם

שבעזרת השם ניתקן במשך השנה העבר עלינו לטובה כמה שאפשר באיזה בתי החולים הקטנים שאינם כל כך מפורסמים, שבדרך כלל הם רוצים למלאות בקשת הציבור כדי שיבואו אליהם עוד פאציענטן ויתרבה רווחם, על כן יכלו לתקן שם קצת, (ובכל זאת יש אומרים שאי אפשר בשום אופן שיהיה השגחה גמורה אמיתית, לידע בבידור מה הרופא והמעכנישן עושה תחת ידו, ואי לא עירב או שינה, ובפרט בדבר זעיר כזה שאף אין העין שולט בו), אולם בבתי חולים הגדולים שיש להם פאציענטן די והותר, והמלאכה מרובה ואינם מוכנים לוותר בשום נדנוד קל, אינם רוצים שום השגחה, ומכיון שיש שם מומחים גדולים משתלחים לשם רוב הפראבלעמען, הרי דברתי עם העוסקים בהשגחות לענין זה, וכולם פה אחד הודו שאין השגחה כדבעי ואי אפשר בשום אופן לעת עתה שיהא השגחה מעולה, ועל כל פנים עד שבת קודש פרשת בהר תשע"א לא היה השגחה מעולה, ואם כן על מה סומכים כל אלו העושים, והרי הרופא בעצמו רוצה בעירוב לערב ולהשביח הזרע על ידי דברים אחרים כדי שיצליח להשביח מקחו ואומנתו, והשם ירחם מה שיכול להתערב פסולים וגוים רח"ל, ואדרבה אינכם צריכים להאמין לי, אלא תשאלו מהעוסקים בזה או תלכו בעצמכם לברר מקרוב. והייתו מייעץ לכל אחד לילך למקומות אלו (הנקרא **פערטייליטי לעבראטארי**) לראות מה הם עושים, ואיזה מערבולת יש שם מינים ממינים שונים, בודאי ירתע אחר

באימה ופחד (עם וועט אים איהם אוועק גיין דער אפטיט) מלנגנוע בקצחו, או לעזור לאלו שטחו עיניהם מראות.

והרבה אבות אומרים שרימו אותם שלא אמרו להם חומר האיסור עד היכן הדברים מגיעים ושאינן השגחה מעולה, ובודאי לא היו מסכימים אם היו יודעים המצב של השגחה שהוא בבי רע, אך מה שנעשה כבר אין להשיב, (ובאמת ממילא הם מרומים כי מדמים שיש להם ורע וברא כרעא דאבוהו ולקישטא דמלתא הם עוררים כמו לפני זה כמבואר בתהלת דברינו).

פצוע דכה:

ועוד נעשה כהיתר איסור חמור בתורה אחת משם"ה לא תעשה הלאו של לא יבוא פצוע דכה וכרות שפכה בקהל ד', שבדרך כלל אותן אנשים שטבעם חלוש והורע שלהם אין לה כח, על כן לוקחין הורע ממקורו ששם הורע נקי וחזק יותר, והותכים לזה התיכה מופרעת הנקרא דר. שלעגל פראצעדור, ודעת גדולי ישראל דפה ובארץ ישראל שהוא האיסור הפצוע דכה ואסור לבוא בקהל, (אף על פי שאחר כך חוזרים ותופרים אותם ומתרפא), וכל ימיו דר עם אשתו בעבירה רח"ל. [אגב יש תחת ידי תשובת הגאון מו"ה רבי מאיר בראנסדארפער ז"ל שכותב שבכגון דא פשיטא שאין הולד מתייהם אחר אביו לכל הדיעות וכו'].

בעונותינו הרבים הצליח מעשה שטן להתערב ולקלקל בסאמע שפיץ קדושת שלשלת ישראל של כל הדורות הנמשכת מאבותינו הקדושים עד דורינו לפגום יסוד קדושת ישראל רח"ל, ואף אם תמצא לומר שיוכלו לומר זה א-לי ואנוהו, אבל אלקי אבי וארוממנהו ודאי לא יוכלו לומר.

והגם שרוב העולם הולכים אחר השטראם כהרגלים אין להתפעל מזה, כי דבר זה נעשה על ידי קומץ עסקנים ממולחים, שהם אומנים מלומדים איך למשוך דעת הקהל בכל מיני טעדיק ופרסומים וכיבודים ורגשי רחמנות כידוע לכל, והרי עשרות דברים עמדו כמה שנים ושוב נתבטלו והיו כלא היו, ונקוה שלא יטוש ד' עמו ובעזרת השם יתברך גם ענין זה יהיה בטל ומבוטל בעגלא ובזמן קריב ולא לעולם חוסן.

והשי"ת יעזור שכל אחינו בית ישראל יפקדו מן השמים בדבר ישועה ורחמים ורעא חיא וקיימא זרע קודש בירך ד' בלי פגם ודופי, למען לא נגע לריק ולא נלד לבהלה, בהלה נקרא הסטרא אחרא, שלא יהיה להם אחיזה בורעינו, ונגדלם לתורה ולחופה ולמעשים טובים, ונסלח לכל עדת בני ישראל כי לכל העם בשגגה, ונזכה לגאולה שלימה במהרה בימנו אמן.

אפשר להשיג גליון זה

בבארא פארק

אצל מערכת נחלי בינה

1513 44th Street

347-782-7880 347-278-9674

במאנסי

914-458-2832

בוויליאמסבורג

646-345-7637

ובארה"ק

אצל וועד בני תורה

ת.ד. 71022 ירושלים